

ERDÉLYI LAP

„Otthon” írók és hírlapírók köre
ARIA, Eszterházy u. Tp. Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 13 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Maniu interpellációja és Titulescu nagy beszéde a képviselőházban

Maniu a dunai szövetséget ajánlotta kibékítő megoldásul. Titulescu külügyminiszter a kisantant készségét jelezte a középeurópai helyzet gazdasági rendezésére

Bucuresti. Saját tud. Maniu interpellációját és Titulescu válaszát rendkívüli érdeklődés előzte meg. A képviselőházban kedden délután egyetlen hely nem maradt üresen, sem a képviselők széksoraiban, sem a páholyokban és karzatokon. Átjöttek a képviselőházba a nagy parlamenti eseményre a szenátorok is és elárastották a széksorok közötti szabad tereket. A diplomáciai páholyok szorongásig megteltek a bucuresti külképviseleti testület tagjaival és a követségek attaséival és a sajtó számára fenntartott helyeken számos külföldi újságíró jelent meg, akiknek ez alkalomra rendkívüli jegeket bocsátottak ki.

Maniu Gyula feszült figyelem és ünnepélyesség légkörében kezdte beszédét.

— Mély fájdalommal kell megállapítanunk, — mondotta, — hogy a békeszerződéshez kötött reményeink nem valósultak meg a kívánt mértékben. A békekonferencia olyan határokat kényszerített reánk, amelyek sok száz és tizezer román és román területet kizárnak országunkból. Miután megadással mégis elfogadtuk ezeket a határokat, hogy ne okozunk nehézségeket szövetségeseinknek, nemcsak, hogy az érdekeltek kifogásolják, hanem most már olyan nagyjelentőségű nemzetközi tényezők is vitatni kezdik azokat, amelyeknek pedig nyilvánvaló érdeke volna a jelenlegi határok megőrzése.

— Ezekre a megállapításokra Mussolini kijelentései kényszerítettek, aki több ízben is helyeselte a magyar kormányt a trianoni békeszerződés megváltoztatására vonatkozó kijelentéseit. Igaz ugyan, hogy népek közvéleményét és lelkiállapotának kialakulását feltartóztatni nem lehet. Ezek iránt megértéssel viseltünk és nem voltunk türelmetlenek a túlzó nacionalizmus olyan magánmegnyilvánulásaival szemben, amelyek igen sokszor nem vették figyelembe az igazságot és a valóságot. A helyzet megváltozik azonban, mielőtt ezek a megnyilatkozások az állam hivatalos szervei részéről történnek.

A magyarságnak nincsenek területei, csak nyelvszigetei Romániában, — mondja Maniu.

— Kötelességemnek tekintem, — mondotta Maniu, — hogy rámutassak ezekre a törekvésekre, amelyek a román nemzeti tulajdon kibővítésére irányulnak. A magyar hivatalos körök és Mussolini állításával szemben meg kell állapítanom, hogy a trianoni békeszerződés nem juttatott Romániának magyar területeket, hanem csak történelmi és néprajzi nyelvszigeteket. Ha az erdélyi román nyelvterületen akadnak is magyar nyelvszigetek, azok egyrészt a magyar kormányok telepítési tevő-

kenységének köszönhetők, amelyek ellen a románság mind a mai napig küzdött. Ama tények, hogy a magyarok nem tudván egyes városokat polgári lakossággal ellátni, elősegítették azok elárastását zsidó elemmel, amelyet a magyar statisztikák magyarnak tüntetnek fel, de amely sem nem magyar, sem nem román, hanem zsidó és minden államban ahhoz a nemzethez tartozik, amely az államot alkotja.

— Mi nem tehetünk róla, ha az egyébként nagyon derék és hazafias magyarok pusztai nép lévén, a Duna és Tisza síkságain telepedtek le és ezer év alatt nem tudták sem társadalmilag, sem etnografiailag megalapítani uralmukat az Alfölddel határos vidékeken. Mint Erdély és Bánát románságának egykori képviselője, felelemem szavamat minden kísérlet ellen, amely a trianoni békeszerződés megváltoztatására irányul. Hiszen maga Bethlen gróf is lemondott londoni előadásában Erdélynek Magyarországhoz való visszacsatolásáról és független Erdélyt kívánt, ami azonban szerintem anakronizmus

és azonkívül Arad, Oradea, Carei és Satumare városokat, amelyek kereskedelmi és közlekedési csomópontok s amelyek vidékei eredetileg románok s az utolsó népszámlálás tanúságai szerint elvesztették magyar többségüket, nem szakíthatók el Erdélytől.

— Miután ez a helyzet, nem tudjuk megérteni, miért kell a román közvéleményt állandóan nyugtalanítani revizionista megnyilatkozásokkal s főképpen miért éppen Olaszország, a mi bölcsőnk, amelyet mi annyira szeretünk és amelynek érdekei tökéletesen meg egyeznek a mieinkkel, miért ez az Itália vetíti elénk a revízió rémképét? Elénk, akik testvérhuga vagyunk.

— Igaz, hogy Magyarország nagy nehézségekkel küzd. De ezek okai nem a trianoni békeszerződésben, hanem a háború következményeiben keresendők.

Maniu javaslata: Közép-Európa igazi békéjének és nyugalmanak megvalósítására egyedüli megoldás a dunai konföderáció.

Maniu ezután a gazdasági válságból való kilábolás lehetőségeit fejtegetve, azon véleményének ad kifejezést, hogy a jövő a nagy gazdasági és társadalmi egységeké és Romániának ezek megvalósítására kell törekednie, bízva abban, hogy ez az ország a Duna és a Fekete tenger mentén egy hatalmas világalakulat nehézkedési pontja lesz, amely alakulatban szabad államok és szabad népek fognak törekedni az emberi művelődés fejlesztésére és anyagi jólétük emelésére.

(Tudósításunk folytatása az 5-ik oldalon).

Középkori ásatások

Irta: Sulyok István dr.

A középkor jelszavá lett. Akik a kereszténység ujjászületésében hisznek s a nagy lelki megújulásért küzdenek, a középkori lélek mélységeit idézik. Akik pedig nem tudnak hinni a nagy átalakulásban és nem is akarnak, a középkori rémségekkel ijesztgetik az embereket.

Amikor új középkort hirdetnek azok a szellemek, akik az emberen belül keresik a bajok legfőbb forrását s nem kívülről, természetesen nem azt kívánják vissza, ami az emberi lélek fejlődésének e csodálatos korszakában a testnek a durvasága és faragatlansága volt.

Ebben a korban nehézjárású, súlyoskezü emberek botorkálva keresték az emberi haladás útjait. A szemek befelé néztek, a lélek óraművének hibátlan rendjére ügyeltek s bizonyos, hogy észre sem vették a külső világnak sok olyan jelenségét, amely nekünk századok távolságából is szúrja a szemünket. A lélek törvényei mindennél fontosabbak voltak. Az isteni parancsok hasznát és nélkülözhetetlenségét minden félyirradó nap újból bizonyította. Azoknak a könyörtelen uralma nélkül már az elindulásnál bizony széthull az új haladásnak a szekere.

A középkornak vaskezü fegyelme, a szentéletű emberek sokaságának csodálatos önfeláldozása megvetette annak a művelődésnek szilárd alapjait, amely most a csúcsok felé közeledik. A hosszú út alatt azonban, amelyet a kereszténység embere máig megtett, egyre jobban lekötötte figyelmét a külső világ, amelynek a legyőzésére a lélek világának a parancsára és követelésére indult el.

Az eszközökből, amelyekkel a lelki világ, az erkölcsi rend hatalmának teljességéért akart küzdeni, az idő rohanó sodrában észrevétlenül — a cél lett.

A nagy tévedés most derül ki, amikor ez az anyagi világfelfogás lassanként már minden kitűzött célját elérte, minden technikai és tudományos problémáját megoldotta és mégis minél gazdagabb és hatalmasabb lesz, annál — szegényebbnek és tehetetlenebbnek érzi magát.

Mindenki érzi, mert éreznie kell mindenkinek: az elszabadult és megvadult anyag felett csak az erkölcsi tud urrá lenni. Az a rend, amely a gazdasági érdekek között is rendet tud teremteni.

Az erkölcs azonban az emberi lélek legmélyebb mélységeiben lakozik, ahová csak a vallásos hit létráinak kemény fokain lehet biztonságban leszállani.

Nem kell tehát csodálkozni azon, hogy ma a figyelem a középkor felé fordul: ennek az emberi korszaknak egész gazdasági, közéleti és társadalmi rendszere szigorú és világos erkölcsi szabályokon épült fel!

Igaz, hogy ezeket a szabályokat később a sok gaztól és omladéktól már látni is alig lehetett. Legkevésbé azokban az időkben, amelyek a mi mostani fejlődési fokunkhoz a legközelebb esnek.

De éppen ez az, ami megmagyarázza ezt a mai visszatérést — az elvételt útról.

A győzedelmes kereszténység könyörtelenül összezúzta a pogány istenek szobrait. Az ókor szobrászatának csodálatos, ne létrái

közül csak azok menekültek meg, amelyeket a véletlen vagy a multhoz való ragaszkodás a föld alá rejtett. A pogányvilágon diadalmas-kodó kereszténység az antik isten-szobron csak az istent, a pogányvilág egyik ellenséges istenségét látta, amelynek még a nyomát is elakartja pusztítani. Es nem látta, nem is láthatta meg benne a — szobrot, a tökéletes művészi alkotást.

Ezer esztendő múlva azonban ugyanennek a kereszténységnek legfőbb urai, a római pápák visszahívják hosszú száműzetéséből az antik művészetet, beiktatják ősi, elkobozhatatlan jogaiba a művészi szépség minden formáját s ezzel megnyitják azt a ragyogó korszakot, amely a történelemben *reneszánsz* néven ismeretes.

Vajjon II. Gyula pápa vétett volna az ősi kereszténység ellen, amiért a föld alól előkerült Laokon-szobrot ünnepi menetben vitette díszes múzeumi helyére, ahol ma is áll s hirdeti a művészi szép örök erejét?

Vajjon ezzel s annyi más hasonló cselekedetével a pogány mitológiát, annak együgyű és balga világszemléletét akarta visszahelyezni elveszett trónjába?

Bizonyára nem és ezt azok sem állítják, akik egyébként minden emberi foltot az egyház gyarlóságául akarnak feltüntetni.

Az ókori Róma omladéka közül kikapart szobrok s egyéb emlékek csodálatos kincset jelentettek az emberi fejlődés számára. Megteremkenyítették a képzeletet, bátorságot öntöttek a művészi lendületbe s új fejlődésnek nyitottak utat; nemcsak a képzőművészetek életében, hanem az emberi szellem tevékenységének minden térségén.

Pedig ez is — „az emberiség előrementése” helyett „visszahajlás” volt az ókor „fölséges mausoleumába”, avagy „félelmetes visszatanácsolás”, „kétesértékű alapokhoz”, ahogyan azt a liberálista hanghordozás kopott mondatai minduntalan ismételtetik. A nagy reneszánsz pápáknak is hallaniok kellett ilyenféle átkozódásokat...!

Mennyivel nagyobb kincseket lehet azonban kiásni a középkor társadalmi és gazdasági rendjének emlékei közül, ha szerető kéz kellő szakértelemmel megismeri a leletet a hamutól és sártól, amivel az idő hulladéka elletékt!

Mekkora megváltás volna a számunkra az a rend, amelyben a munka nem vad hajszát jelent a pénz után, hanem biztos utat a megbecsülés és megélhetés felé, — kiszélesített alapon, mindenki számára egyformán! Avagy

baj lenne, ha a vagyont, — a régít éppen úgy, mint az utat — ismét súlyos társadalmi és közéleti kötelességek terhelnék s a vagyonnak urai ismét versyeneznének egymással a szellemnek megbecsülésében és felmagasztosításában, — mindezt korszerű formákban, az adózásnak a testületi képviselőt egyensúlyozó lehetőségének, a szellemi termékek értékelésének új rendszerével? S el kellene-e utasítani a tervgazdaság gyümölcseit csak azért, mert azt nem a kommunizmus agyagtörvényei hoznák

meg, hanem az új erkölcsi rendbe, sőt rendekbe állított társadalmi osztályoknak együttműködése, amelynek ütemét Isten uija vezényelné?

A teremtő képzelet az a csodálatos erő, amely az ember lelkében Istenre emlékeztet. Akik sok tudományuktól ma nem látják azt a csodálatos előtörést, amit a középkor szellemi kincseihez való visszatérés jelent, úgy járnak, mint a pilóta, aki nem tud felemelkedni és repülni a gépének szárnyaira fagyott sok jégtől...

Érdekes pápai kihallgatások

Citta del Vaticano, április 5.

A Szentatya magánkihallgatáson fogadott két oroszországi főpapot, akik most szabadultak meg a litván kormány közbenjárására a szovjet-börtönökből. Az egyik *Matulanis* Teofil c. püspök, a leningrádi apostoli adminisztrátor segédpüspöke, aki először 1923-tól 1926-ig ült a szovjet-börtönökben, majd, minthogy munkásságát tovább is folytatta, 1929-től 1933-ig a hirhedt szolovieszki büntetőtáborban volt, ahol mérhetően szenvedésekben volt része. A másik *Gronski* Gyula, aki 1926 óta Nyugat-Szibéria apostoli adminisztrátori tiszttségét töltötte be és akit 1931-ben börtönöztek be a szovjet hatóságok a hit érdekében kifejtett munkásságáért. A két sokat szenvedett főpap iránt XI. Pius pápa azzal fejezte ki megbecsülését, hogy Rómába való megérkezésük alkalmából fogadásukra kiküldötte *Caccia Domini* főkamrásmestert és *Confaloneri* pápai szolgálattevő titkos kamarást. A fogadáshoz azonkívül a pápai udvar és a különféle pápai hivatalok számos előkelő tagja jelent meg. A két főpapot a Szentatya rendkívüli magánkihallgatáson fogadta és hosszasan beszélgetett el velük. Különös örömmel hallotta azt, hogy Matulanis püspök a fogságban tett fogadalmáértelmében először Paduába ment, ahol Szent Antal sírjánál imádkozott.

A két oroszországi főpapon kívül ugyanabban az időben a Szentatya ugyancsak magánkihallgatáson fogadta *Orsenigo* Cesare jelenlegi berlini, volt budapesti nunciust, aki a németországi állapotokról tett jelentést a pápának.

Erélyes sajtórendszabályok Svájcban

Bernből jelentik: A svájci szövetségi tanács hétfőn rendeletet adott ki a sajtónak a külföldi államférfiakat és berendezéseket gyalázó közleményei ellen. Az azonnali életbelépő rendelet kimondja, hogy megintik azokat a lapokat, amelyek különösen súlyos támadásaikkal Svájcban más államokhoz való jóviszonyát veszélyeztetik. Ha ez az intéz nem használ, a lap megjelenését határozott időre betiltják.

A kantonokat felszólítják, hogy azoknak a nyomtatványoknak, képeknek és hasonló dolgoknak, amelyek alkalmasak Svájcban más államokhoz való jóviszonyát veszélyeztetni, tiltásuk be kiállítását, vagy terjesztését, ezeket ideiglenesen foglalják le és küldjék be a szövetségi ügyészséghez, amely a szövetségi tanácsnak javaslatot tesz a végleges elkobzásra. Ugyanez érvényes a külföldről behozott hasonló célzatú nyomtatványokra is.

Az új szükségrendelet érvénye bizonytalan időre szól, a kormány azonban hangsúlyozza, hogy egyelőre csak átmeneti időre akarja igénybevenni a felhatalmazást. A rendelet megokolása szerint mindezeket az intézkedéseket az teszi szükségessé, hogy a svájci kommunista és szociáldemokrata sajtó az utóbbi időben rendszeresen izgatott Németország és Ausztria ellen.

Kertrendezést, alakítást vállal, terveket készít
SZEKELY LAJOS
műkertész
ORADEA, Bul. Reg. Ferdinand 26.
(Pénzügyigazgatósággal szemben).

Szereltem, cseka, halál...*

1917. november 6.

Régóta nem irhattam már. Nem olyan az élet, mint régen volt. Minden pillanatban házkutatást, letartóztatást várunk. A naplóm állandóan a szellőzőlyukban hever s csak nagyritkán merem néhány percre előszedni. Voltaképpen azt hihetné az ember, hogy semmi lényeges változás nem történt az életünkben; úgy folyik minden, mint azelőtt. Apám mindennap bemegy a klinikára, én az egyetemre, anyám és a cselédek végzik a dolgukat, hugaim eljárnak a gimnáziumba. De mintha valamennyien fulladoznánk. Valami megpattant, összetört az életünkben... Csak azt nem tudom, mióta... A pogrom, vagy a házkutatás után történt, vagy azon a napon, amikor a magántanárral a hírrel jött haza, hogy a katonák és munkástanácsok átvették a hatalmat? Aznap délben ünnepélyes, komor arccal jelentette ki:

— A bolsevikok hatalomra jutottak. Nehéz feladat prófétának lenni; de azt hiszem, hogy

* Ismertették már Alexandra Rachmanovának, az emigrált orosz diáklánynak „Szereltem, cseka, halál...” címen írt naplóját, most pedig a világhírű könyvből néhány innen-onnan kikapott részletet mutatunk be. A munka második kötete „Házasság a vörös viharban” címen jelent meg. Mindkét kötet Benedek Marcel bravuros fordításában jelent meg. A két kötet teljes börtönben kapható kiadóhivatalunk könyvosztályánál, a 2 kötet ára: kötetenként 150 lei és portó.

az a nap, amikor a bolsevikok kezükbe kaparították a hatalmat, az orosz intelligencia halálának napja. Tulajdonképpen össze kellene pakolnunk a holminkat és külföldre emigrálnunk. Itt, Oroszországban nincs már keresni valónk. Azaz, hogy van még egy menekvés... Egyesülni a bolsevista áramlattal, szellemileg lealacsonyodni, eldurvulni, testben és lélekben ismét primitív emberré válni...

A házkutatás után következő nap apám elment a katonák és munkásképviselek szovjetjébe, hogy panaszt tegyen. Egy fiatal kölyök ezekkel a szavakkal fogadta:

— El még? Letartóztatják? Nem? Hát akkor mit akar? Talán ezt? — s közben egy nagykával hadonászott az orra előtt, — vagy azt akarja, hogy a falhoz állítsák? Nem? No hát akkor menjen a pokolba s örüljön, hogy él! Ha szükségünk lesz magára, úgyis érte meggyünk!

Amikor apám hazajött, alig ismertünk rá annyira fel volt dűlve.

— Huszonöt esztendeje dolgozom a népért, — mondotta, — hiszen az emberek maguk mondták, a jubileumom napján. S mit tesznek most velem? Megsértének, mindenemet összerombolják s ha panaszkodom, agyonlövésellel fenyegetnek!

Egész éjjel nem hunyta le a szemét.

1917. november 8.

Ma éjjel Laptjev gyárosnál volt házkutatás: apámnak, mint tanúnak jelen kellett lenni. Amikor egy óra tájban elvitték, nagy izgalom

fogott el bennünket, mert természetesen azt hittük, hogy ismét rólunk van szó. A házkutatás öt óra hosszat tartott s a végén letartóztaták és elvitték Laptjevet, mert a Niva című folyóiratban a cár képeit találták meg nála. Felesége sirva beszélt el a dolgot s azt mondta, hogy a cárnak minden képét elégették, de hogy még a régi lapokban levő képekért is megbüntethetik az embert, azt nem gondolta volna.

Most óvatosságból egész nap azzal foglalkozunk, hogy átnézzük a könyveket és folyóiratokat, s kivágunk mindent, ami gyanús. Kár a Niva szép bekötött évfolyamaiért, amelyekből most úgyszólván minden harmadik oldalt kivágunk!

1917. november 10.

Ma éjszaka elástuk a revolvert a kertben egy sereg arany- és ezüsthalmival együtt. Szörnyen nehéz munka volt, mert a föld keményre van fagyva. Csak meg ne látott legyen senki!

1917. november 11.

A Házunk előtt most — őrizet alatt — mindennap Laptjev gyáros söpri a havat. Azért rendezték ezt így, hogy a burzsuji nevetségesség tegyék a nép szemében. Amikor éppen a mi házunk előtt söpört, néhány munkáshiedet gúnyolódott vele. Szétvetett lábball állt meg előttük s azt mondta:

— Csak fogjátok be a szátokat! a hólapátoláshoz éppen olyan jól értek, mint ti. De csináljátok meg ti azt, amit én csináltam! Építsetek egyszer ti ilyen házat és ilyen gyárat!

A felesége most megnyugodott: a fia azt

sok főp
szláviab
ban szál
tok kilen
pen. Röhm
zatot ne
gánembe
zába, ah
politikai
togatásán
ben a té
met kere
sokat és
német kö
keztetik,
gazdaság
dést ker
van össze

A szalé
avatásáv
Don Bo

írja neki
munkás-
azonnal

Pugo

amikor ré
vezetővel,
Atadták r
kénytelen
ni a bete
gőösen f
úti az orr
el a kórha
rajta. Iga
olvasni is
jelentette:

— Te
az állásba
tanítóné,
te. Vidd a

Szegé

— Ut

főlrakja a
lót söpört
hogy a pi
meg velen

Most

„uralma”
geti a vál
ügyeibe is

Ma is
orosz népt

Németország és Jugoszlávia között politikai közeledés készül

Röhm százados feltűnési látogatása Raguzában

Belgrádból jelentik: Röhm, a rohamosztagosok főparancsnoka szerdán repülőgépen Jugoszláviába érkezett. Röhm, a dalmáciai Raguzában szállott le. Kíséretében még az S. A. csapatok kilenc törzstisztje foglalt helyet a repülőgépben. Röhm az újságíróknak semmiféle nyilatkozatot nem akart tenni. Kijelentette, hogy magánemberként érkezett kíséretével együtt Raguzába, ahol 7-8 napig maradnak. A jugoszláv politikai körök is hangsúlyozzák, hogy Röhm látogatásának nincs politikai jellege. Ezzel szemben a tény az, hogy Raguzában jelenleg a német kereskedelmi küldöttek folytatnak tárgyalásokat és ezen a tárgyaláson Von Herren belgrádi német követ is részt vesz. Ebből mégis azt következtetik, hogy Jugoszlávia felé Németország a gazdasági viszonyokon túlmenő politikai közeledést keres és Röhm százados látogatása ezzel van összefüggésben.

Általános tisztviselői sztrájk készül Franciaországban

A köztársasági elnök lemondott fizetése egyötödéről. Még jobban kiélesedik a franciák és az amerikaiak közötti pénzügyi feszültség

Párizsból jelentik: Germain Martin pénzügyminiszter tizennégy javaslatot állított össze olyan kormányrendeletekre, amelyek a francia pénzügyek helyreállítására vonatkoznak. A képviselőház tudvalegőleg felhatalmazást adott a kormánynak, hogy ebben a tekintetben teljes hatalmu intézkedéseket fogadjon. A pénzügyminiszter javaslatait a köztársasági elnök vezetése alatti államtanács csütörtökön vette tanulmányozás alá. A javaslatok az állami deficit végleges törlesztésére nagyarányú fizetésleszállításokat terveznek.

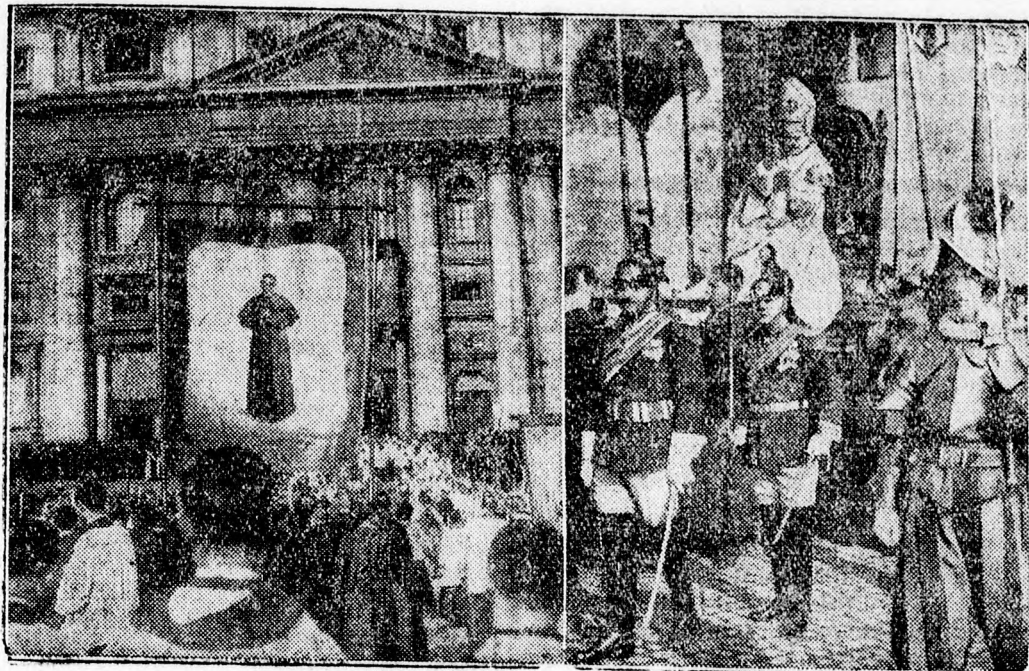
A francia költségvetés az 1934-35. évre 4 milliárdos deficitet irányoz elő. A köztársasági

elnök javaslatot tett, hogy tiszteletdíját húsz százalékkal szállítsák le. A miniszterek illetményeik 15 százalékát ajánlották fel áldozatként. A közalkalmazottak 5-10 százalékos fizetésleszállításával 2 és félmilliárdot fog a francia állam megtakarítani.

Washingtonból érkezett jelentés jelzi, hogy az Eszakamerikai Egyesült Államok parlamentje olyan törvényjavaslattal foglalkozik, amelynek éle különösen Franciaország ellen irányul. Legutóbb egy francia kölcsönművelési papírjainak tőzsdei átvételét tiltotta meg az amerikai kormány. Most a szóbanlevő törvényjavaslat ezt a tilalmat büntető rendelkezésekkel is súlyosítja. Eszerint 5 évig terjedő fogházzal és tízezer dollárig terjedő pénzbírsággal sújtják azokat, akik a háborús tartozásaikat nem fizető államok értékpapírjaival kereskednek.

A tisztviselők országos tüntetést kezdenek.

Párizsból jelentik: A tisztviselői fizetések csökkentése miatt és a tisztviselők nagymérvű elbocsátása elleni tiltakozásul a közalkalmazottak különböző szervezetei országos megmozdulást készítenek elő. Az első tüntetés már meg is történt: Metzben a köztisztviselők és közalkalmazottak félórás sztrájkot rendeztek, majd a rögtönzött négyülésen tiltakozó feliratot szövegeztek és elküldték Doumergue miniszterelnöknek. A közalkalmazottak elhatározták, hogy abban az esetben, ha a kormányt másé ként nem sikerül jobb belátásra bírni, az általános sztrájk eszközához nyúlnak. Ezt a felépést egyébként a közalkalmazottak szakszervezetei már régebben elhatározták.

A Szentév befejezése Rómában.

A szalézianus rend alapítójának, Don Bosco Jánosnak husvét első napján történt szentéavatásával véget ért az 1933-34. Szentév. Balról a zarándokok hatalmas tömege látható Don Bosco óriási festményével a Szent Péter templom előtt, jobbról XI. Pius pápa a körmenetben.

Válasz a magyar felsőházban Maniu Gyula és Titulescu beszédeire. Budapestről jelentik: Gróf Somssich László a felsőház csütörtök délelőtti ülésén hosszasan válaszolt Maniu Gyulának és Titulescunak a román képviselőházban elhangzott beszédeire.

írja neki Pétervárról, hogy tagja lett az ottani munkás- és katonatanácsnak. Természetesen azonnal hozzá fordult segítségért.

1917. november 15.

Pugovkin kapust, akit apám megmentett, amikor részegségében gorombáskodott az irodavezetővel, most a kórház biztosává nevezték ki. Átadták neki apám dolgozószobáját s ő most kénytelen egy homályos kis helyiségben fogadni a betegeket. Sztepan Petrovics Pugovkin gögösen felemelt fővel jár-kél, mindenüvé beüti az orrát s egy darab papír sem hagyhatja el a kórházat, ha az ő aláírása nem ékeskedik rajta. Igaz, hogy csak a nevét tudja leírni s olvasni is „csak nyomtatást”. A feleségének kijelentette:

— Te pedig eredj most a pokolba; ebben az állásban külön asszony kell nekem, valami tanítóné, vagy ilyesmi s nem ilyen pofa, mint te. Vidd a kölykeidet is, azok se kellenek nekem.

Szegény asszony sírva jött hozzám.

— Ültesd asztalhoz a disznót, mingyárt fölrakja a lábát! — mondotta. — Amíg a padlót söpörte, addig jó voltam neki, most meg, hogy a piros bársonyszékben ül, nem elégszik meg velem!

Most aztán igazán nem segíthetett rajta az apám. Maga is eleget szenved Pugovkin „uralma” alatt, — folyvást jóakaratosan veregeti a vállát s beleszól legsajátosabb orvosi ügyeibe is.

1917. november 25.

Ma ismét láttalak őrijöngésedben „szent” orosz népi!

Egy utcáskoron csődületet vettem észre, egy éles gyerekhang halálos rémülettel kiáltozott segítségért s valaki püfölt valakit — ezt meg lehetett ismerni a mozdulatokról. De a körülállók nevettek, élcelődtek s hallottam, amint valaki mély basszushangon felkiáltott: — Csak verd be a pofáját annak a disznónak! Adta taknyos kölyke! Régi kokárdát visel a gimnázista-sapkáján! Még csak át se mázolta vörösre! Várjatok csak, majd adunk mi nektek, ti burzsuj fajzatok, készakarva így öltözködni a proletárállamban!

Amikor odaertem a csoporthoz, éppen oszladozóban volt s három katona cipelt egy élettelen, vérral borított kis gimnázistát. Kiderült, hogy a katonák valamelyik gyűlésükön elhatározták, hogy minden régi kokárdát el kell távolítani; én is most hallottam ezt először, valószínűleg ez a szegény gyerek se tudta... s most talán életével bűnhődik ezért! Amint a katonák tovább vitték az élettelen testet, nagy érdeklődéssel néztem az arcukba. Torkomon akadt a szó csodálkozásomban. A világ legközönségebb, legjamborabb ábrázatai néztek velem szembe. Hova lett az a bestia, amely egy perccel előbb még megszállta őket, ami-or ennek a gyerekeknek szegény kis testét szétmarcangolták?

1917. december 13.

A helységben ma valóságos csata folyt a „szovjetisták” meg az asszonyok között. Az itteni templomban van egy szentkép, amely helyi ereklyeszámba megy. Gorbunov ezen a képen is be akarta bizonyítani, hogy nincs Isten. A „haditörvényszék” és az izpolkom tag-

jaival elment a templomba, hogy fejszével szelvagdossa a képet. Alighogy nekifogott, a templomban levő asszonyok rávetették magukat a bolsevikokra s csatlakozott hozzájuk egy csomó paraszt is a közeli falvakból, akik hírét vették a sztarec meggyilkolásának. Botokkal, meg ami éppen a kezük ügyébe akadt, kezdték ütni a katonákat.

— Te világszűjja! — kiáltották. — Nem tűrjük, hogy a szentképeinket meggyalázzátok!

Az izpolkom tagjait félholtra verték s Gorbunov csak nagy ügyel-bajjal tudott a haragvó tömeg elől megmenekülni. Egyik katona még ma meghalt. A parasztek aztán az izpolkom elé vonultak s levették a sztarec holttestét a karóról, hogy eltemessék.

Kisvártatva azonban megkezdődtek a lefegyverezések; majdnem valamennyi asszonyt, aki a templomban volt, elfogták már s néhányat azóta agyon is löttek. A falvakba büntető expedíciót küldtek ki.

Tegnap elítéltem az orosz népet a hallgatása miatt; lehet, hogy kissé igazságtalan voltam vele szemben. Ma megszólalt s helyt áll az ereklyéért.

1918. augusztus 16.

Sok társaságbeli fiatal hölgy megy most feleségül bolsevik biztosokhoz, akik főlebbvalóik a hivatalban, ahol dolgoznak. Natocska a hadtápszolgálat biztosához ment, Meier mérnök leánya egy vasuti biztoshoz, Volsinszki közjegyző leánya a cseka szolgálatában álló Terjochovhoz stb. Egyik „önként” teszi, hogy az éhségtől és nyomortól meneküljön, másik azért, hogy rokonait az agyonlövétéstől meg-

A premontrei rend visszaállításának emlékünnepe a premontrei templomban

A premontrei rend visszaállításának történelmi ünnepének emlékére a premontrei templomban *fehér vasárnapon reggel 7-től este 7 óráig* szentségimádás lesz. Délelőtt minden órában szentmise. Reggel 7 és 9 óraker és este 7 óraker *szentbeszéd*. Reggel 9 óraker *ünnepélyes szentmise*, amelyen a *Socialis Testvérek Társulatának* énekkara fog énekelni. Aki e napon a premontrei templomot látogatja, megáldozik, a pápa szándékára imádkozik, *teljes búcsút nyer.* (Paenitentia 4667/33. szám alatt.)

I. Ferenc király 1802 március 12-én írta alá a nevezetes oklevelet, amellyel a rendet visszaállította, amelyet II. József 1787 március 26-án törölt el. A király alapos információk alapján Zsido András állította a jászaival egyesített leleszi és váradhegyfoki prépostság élére. Amikor II. József 1798 febr. 20-án meghalt, nagy hévvel indult meg a mozgalom a rend visszaállítására és Klohher Imre várad-szentmártoni premontrei plébános Bihar (Bihar) megye közgyűléséhez benyújtja folyamodványát, hogy a rend visszaállítását kérelmezze és ez élénk visszhangra talált. „A magyar királyi helytartótanács fölszólított az elvett prépostsági javak visszaadására; ellenkező esetben, mint mondták, a megyei hatóság öntekintélye súlyával kézbesítendő azokat. Klohher, hívei és ismerősei öröme, két nappal utóbb fehér talárt öltött magára.”

Zsido András a kinevezésekor a pesti egyetemen volt nyilvános rendes tanár, aki az egyik premontrei plébánosnak levelében a többiek közt ezt írta: „... mely józanészű ember vágyakoznak a nyakáról lelőgő kereszt után, amikor azonkívül még más tiz nehéz súly nehezedik rá.” Olyan prépostot adjon az isteni kegyelem, folytatja többek közt, akinek fővágya és sóhaja, hogy „az Isten dicsőségét és szent rendünk díszét” előmozdítsa.

Amikor a rendet II. József eltörölte, fájó szívvel búcsúztak el egymástól, amikor pedig I. Ferenc visszaállította, „sietnek Jászóra, a közös édesanyánk kebelére.” 15 premontrei volt életben, a szüneteléskor 11 premontrei halt meg.

1802 április 25-én, fehérvasárnap kezd-

mentse, a harmadik azért, hogy önmagát mentse meg. Egy biztosnak kosarat adni annyit jelent, mint a bizonyos halált választani.

Sztepan Petrovics Pugovkin elkergette a feleségét s csakugyan talált egy „tanítónét”, ahogy megálmódta, mégpedig N... kisasszonyt, a matematika tanárnőjét a második leánygimnáziumban.

1918. augusztus 17.

Gvozgyev, a vöröshajú diák, a cseka szolgálatába lépett s szegre akasztotta egyetemi tanulmányait. Kijelentette Orlov ezredes felesége előtt, hogy leányával együtt agyonlővi, ha a leányt feleségül nem kapja. Így lett a törékeny kis Lidocska, aki még alig tizenhétéves. Gvozgyevnek, a cseka emberének felesége. Szörnyű!

1918. augusztus 23.

Azt beszéltek, hogy az a Kannegiesser nevű diák, aki a petrográdi cseka elnökét meggyilkolta, bosszúból cselekedte ezt egy barátjáért, akit a bolsevikok megöltek. A bolsevikok most ezernyi ezer kivégzéssel válaszolnak erre a „terrorisztikus cselekedetre”, ahogy ők nevezik. A mi csekánk főembere egy gyűlésen kijelentette, hogy minden városnak, sőt minden falunak kötelessége Uricki elvtárs halálának megtorlásaképpen néhány tucat burzsujt agyonlőni. Kétségbe vagyunk esve. Hátha apámat is tüszként tartóztatták le a pétervári cseka-nők miatt? S ha ő is belétartozik abba a „néhány tucatba”? Ó, csak hozzáférközhetnék Grizeldához! Talán mégis megmentené apámat!

te meg a rend a működését. A lelkek áradása és az egyesülés „öröme” hatotta át a rend tisztelőit és barátait. Szanyi Ferenc rosznyai püspök vezetése alatt a díszes székesegyházba vonulván, felolvastatta a rend visszaállítását elrendelő okiratot és a prépostnak szóló adománylevelet. (A váradhegyfoki prépostság birtokainak átvétele május 30-án fejeződött be, amikor Klobusiczky királyi biztos átadta ünnepélyes formák közt: Pece-Szent-Márton, Betfiát, Harangmezőt, Almamezőt, Keresztsteg, Farmost, Asszonyvásárt, Felső-Ábrahámot, Félix-fürdőt, Vadász, Préposd, Össi, Kis-és Nagy-Győr-pusztákat és a várad premontoriumon egy szöveget.) Azután Meszessy Domokos premontrei a szövegre lépett és „emelkedt beszédben magasztalta a királyt, hogy az egyház javára a rendet visszaállította. Fejér Gábor premontrei imát mondott a királyok királyához, hogy áldása szálljon a rend működésére. Szanyi püspök pedig a stallumba vezette a rend főnökét és a premontreiekhez fordult s az atyjuk iránti engedelmességre buzdította őket. Hogy ezen fehérvasárnap történelmi ünnepet minél bensőségesebben ünnepeljék meg, szentségimádás lesz és a premontrei rend kéri a főt. papságot, a férfi- és nőszereket, a hívőket és a katolikus egyesületeket, hogy abban minél buzgóbban vegyenek részt; tiszta lelket teremtsenek magukban a teljes búcsú elnyeréséért és imádkozzanak a rend újjászületéséért.

Jairus leányának előadása a Katolikus Körben. Vasárnap este 9 óraker ritka látványosságban lesz része városunk közönségének. A Központi Katolikus Legényegylet Vojnár Kálmán 25 éves műkedvelői jubileuma alkalmából előadja Mellau-Losonczy gyönyörű bibliai zenésdrámáját a Jairus leányát. Városunk legelső műkedvelői fogtak össze, hogy a darabot sikerre vigyék. Vojnár Kálmán, Nosz Andor, Lakatos Sándor, Kuszenda Mária, Pásztay Gyuláné, Szilágyi Sándor, Varga Joli, Tóth Duci, Rác János, Vojnár Duci, stb., városunk legkiválóbb műkedvelői mind szerepelnek a darabban. A műsor szencziója Julier Cuni művészleányának klaszikus görög-tánc. Losonczy Gábor e darabja 10 esztendő óta bejárta a világot. Még Amerikában is előadták. Városunkban ezelőtt tíz esztendővel adta elő a legényegylet, egymásután háromszor zsufozt ház előtt. Voltak olyanok, akik háromszor egymásután is megnézték. A rendezőség reméli, hogy ezúttal is zsufozt ház előtt szerepelhetnek művészi színvonalú műkedvelőink. Műsor után tánc lesz reggelig. Beléptidő 42, 32 és 22 lei. Másnap munkaszünet. A húsvéti idő legnagyobb és legszebb multságán fiúk, lányok mindnyájan ott legyenek!

Dr Fischer Imre temetése. Nagy és a társadalom minden rétegéből megnyilvánuló osztatlan részvét kísérté ki utolsó útján a váratlanul elhunyt dr Fischer Imre sebészorvosot. Az elhunyt Cosbuc (volt Szalárdi) utcai háza előtt az utcán folyt le a gyászszertartás, tekintve, hogy a nagy tömeget a ház udvara nem bírta volna befogadni. Dr Kecskeméti Lipót főrabbi beszéde után dr Matei Joan főorvos, az Országos Orvos Egylet, dr Konrád Béla elnök az Orvosegylet és dr Molnár Vilmos a zsidókórház nevében busuzott a halottól, aki 28 éven át volt a kórház sebészorvosa. Az elhunytat a neológ hitközség temetőjében helyezték örök nyugalomra.

A motoros járművek felülvizsgálása. A közutak forgalmi törvényének 27. paragrafusa értelmében, az oradeai (nagyvárad) és a bihormegyei motoros járművek évenkénti felülvizsgálását április 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25 és 26-án tartják meg, az oradeai (nagyvárad) rendőrprefektúrán, mindennap délelőtt 8—1-ig. A motoros járművek (tura autók), autóbuszok, autókamionok és motorkerékpárok tulajdonosai a fenti napokon kötelesek járműveikkel a felülvizsgálásra jelentkezni. A jelentkezésnél be kell mutatni a forgalmi engedélyt is, valamint a pénzügyigazgatóság nyugtáját, hogy az adóját befizette. Akik személy, vagy áruforgalmat bonyolítanak le, az iparengedélyt is be kell, hogy mutassák. Akik nem jelennek meg a felülvizsgáláson, 2000 leies pénzbírsággal büntetik és forgalmi engedélyüket is elveszik. A traktorok tulajdonosainak nem kell jelentkezniük.

* Gyengélkedés idején, különösen, ha a rosszullét szorulás vagy keresztfájás fokozza, az enyhe és igen kellemes természetes „Ferenc József” keserűvíz mindig puha, könnyű székürítést és kielégítő emésztést szerez.

SZÍNHÁZ

Miklóssy Margit negyvenéves jubileuma

A régi művészgenerációnak egy kedves, szimpatikus tagja üli színészi működésének negyvenéves jubileumát: Miklóssy Margit. Menynyi derűt, mosolyt, jóízű nevetést fakasztott ez az istenáldotta tehetség negyven év alatt! És e négy évtized eredménye ma is csak annyi, hogy vándorol a Parlagi színtársulatával és nehéz munkával, tanulással keresi tovább kenyerét s a jutalom a taps, amit derűs lelkével, humorával arat, valahányszor a közönség elé lép.

A színház igazgatósága a magyar színészet kiválóságának negyvenéves jubileumát, az öt megillető szeretettel és külsőségekkel fogja megülni a jövő héten pénteken, amikor a színésznő Csiky Gergely híres darabjában, a Nagymamában Lago szerepét fogja játszani.

De ez a nap nemcsak a Miklóssy lesz, hanem ünnepnapja lesz az egész magyar színészetnek és az egész magyar társadalomnak is. Az előadás előtt a színészegylet, a színészek, a Magyar Párt és még számos kulturális egyesület fogja üdvözölni a kiváló művésznőt.

Nem kétséges, hogy ez a város, amely minden időben tehetsége szerint pártolta a művészetet, a mostani jubileumból is szeretettel, áldozatkésszeggel veszi ki a maga részét.

Heti műsor:

Csütörtök, péntek, szombat nincs előadás. Vasárnap délelőtt 11 óraker 10 és 17 leies helyárrakkal: **Tossék beszállni.** Erényi Boske dirigálásával. Vasárnap délután 3 óraker 10 és 17 leies helyárrakkal: **Magdát kicsapják.** Kádár Miklós nagyszerű vigjátéka.

Vasárnap délután 6 óraker: **Bál a Savoyban.** Abraham Pál legnagyobb szenzációjú operettje. Somlay Julia bemutatkozó föléptével. 30 tagu zenekarral. Rendes helyárrakkal. A darabban előforduló táncokat Antalffy Margit országos hírű táncánárnő tanította be. Vass Piri Tangolita táncát Somossy Harry tanította be s veie együtt táncolja.

Vasárnap este 9 óraker: **Bál a Savoyban.** (Másodsor.) Rendes helyárrakkal.

Hétfőn délelőtt 11 óraker matinén 10 és 17 leies helyárrakkal: **Kadetszerelom.** Operett. Somlay Julia föléptével.

Hétfőn délután 3 óraker 10 és 17 leies helyárrakkal: **Ember a hid alatt.**

Hétfőn délután 6 óraker: **Helyet az ifjuságnak.** Rendes helyárrakkal.

— **Bál a Savoyban.** Vasárnap délután 6 órá-tól olyan páratlan esemény színhelye lesz a színház, amilyenre évek hosszú sora óta példa nem volt. Ekkor kerül bemutatásra Abraham Pál világsikerű operett udjónsága: a Bál a Savoyban. A színház igazgatósága önmagát mulja felül azal a ragyogó kiállításal, amellyel ezt az operettet színrehozza. A Bál a Savoyban operettben fog bemutatkozni Somlay Julia a társulat újonnan szerződött tagja. A 30 tagu nagy zenekar s a teljesen új díszletek, a tündöklő toleitek, az ördögös táncok mind-mind csak emelni fogják e kitűnő operett nagy sikerét. A táncokat Antalffy Margit táncánárnő, Vass Piri számát Somossy Harry mestertáncos tanította be. A Bál a Savoyban előadásaira vasárnap délután 6 óra-ra, este 9 óra-ra, hétfő este 9 óra-ra, kedd, szerda és csütörtökre a jegyek már megválthatók a színház elővételi pnéztáránál, naponta délelőtt 11—1 és délután 4—6-ig, rendes helyárrak mellett.

BTC kirándulás Stána de Valera. A BTC f. hó 8—9-én (román húsvét) kirándulást rendez Stána de Valera, amely alkalommal Poeni és Bohodeu hegycsucokat és a Serenata vizeséseket keresik fel. Indulás 7-én, szombaton este negyed 10 óraker. Részvételi díj a menedékházi szállásdíjjal 150 lei, tagoknak 120 lei. A turára jelentkezni lehet péntek estig a BTC irodájában (Str. Bratianu 1.) délelőtt 11—1 óráig, délután 6—8 óráig.

Már csak

(Tudost)

Majd az 5 korm. máciái tevé. Európa igaz. valóságára. föderáció, a me nem sz.

— Ellen. gyöződjék a pet játszani. folytatni a amely csak. szonyt. Ah meggyőzhet. hogy ne bu. hivatalos m. masan érint. ra, hogy szá. ményeknek. kezmenyekk. nek.

— Min

Manu ház minden liberális párt. kozik Mani. ban külön k. mét Titulesc. György is h. A külüg. zett, s által. kezdte, hogy amelyet a t. zett. Hálát előre eljutta. amelyre így gal felelni.

A kö.

Titulesc

hogy a trian. különösen a jogrendet lá. az évszázad. bünk történe. szerülög a tr. mint csonki. közvélemény. nia nemzetk. rásaihoz, ho. szik nemzet. a csatolt or. vészjeleket.

Ez már konferencia. mi külpolit. egység ösztö. szavában lá. őrizze ezt a módszere pe.

Bi

gyumolc. Oradea, alt. ven.

Ajánljuk

„Neo-D

„Pomri

„Amoni

„Sotor”

ANDRE

Már csak 10 napig lehet jelentkezni az »ERDÉLYI LAPOK« tíznapos olaszországi és római társasutazására.

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról).

Majd Maniu Gyula hosszasan ismertette az 6 kormányzása idején kifejtett diplomáciai tevékenységet, kijelenti, hogy Közép-Európa igazi békéjének és nyugalmanak megvalósítására egyedüli megoldás a dunai konföderáció, amelyet a magyar revizionista eszme nem szabad, hogy megakadályozzon.

— Ellenkezőleg, Magyarország meg kell győződjék arról, hogy előnyösebb fontos szerepet játszania ebben a konföderációban, mint folytatni azt a nyugtalanító tevékenységet, amely csak rontja a szomszédokkal való viszonyt. Ahhoz azonban, hogy a magyar nép meggyőződhet legyen, elsősorban szükséges, hogy ne buzdítsák őt az említettekhez hasonló hivatalos megnyilatkozások, amelyek fájdalmasan érintik a román népet és alkalmasak arra, hogy szárnyakat adjanak olyan magyar reményeknek, amelyek helyrehozhatatlan következményekkel járó lelkiállapotokra vezethetnek.

— Mindezekre való tekintettel a következ-

Titulescu külügyminiszter válaszol Maniunak

Hogyan oszlik a múlt, jelen és jövő a népek között

Maniu beszédét sok taps köszöntötte a ház minden oldalán. Utána Brătianu Dinu, a liberális párt elnöke jelentette be, hogy csatlakozik Maniu interpellációjához. Együttal azonban külön kiemelte a többségi párt nagy bizalmát Titulescu külügyminiszter iránt. Brătianu György is hasonlóan nyilatkozott.

A külügyminiszter válaszára jelentkezett, s általános taps fogadta. A választ azzal kezdte, hogy köszönetet mond a bizalomért, amelyet a többségi párt elnöke iránta kifejezett. Hálát mond Maniu Gyulának is, hogy előre eljuttatta hozzá felszólalása szövegét, amelyre így módjában van teljes szabadsággal felelni.

A trianoni béke értelme a román közvélemény előtt.

Titulescu aztán azzal kezdte fejtegetéseit, hogy a trianoni békében minden román, de különösen az erdélyi románok jóval csekélyebb jogrendet látnak, mint amennyinek elvárását az évszázados szenvedések belevéséből nemzetünk történelmi öntudatába. Azért természetesen a trianoni béke inkább a kiegészítés, mint csonkítás gondolatát ébreszti a román közvéleményben. Másrészt hozzátartozik Románia nemzetközi akciójának belső lélektani forrásaihoz, hogy valahányszor veszélyeztetve látászik nemzeti egységünk, mindig legelső sorban a csatolt országok lakói sietnek megadni a vészjeleket.

Ez már önmagában is bizonyosság a békekonferencia művének állandósága mellett. A mi külpolitikánknak, amely így a nemzeti egység ösztönő megnyilatkozásában és parancs-szavában látja eredetét, az a célja, hogy megőrizze ezt a nemzeti egységet. Állandó munkamódszere pedig: akciónk összhangba hozása a

zöld kérdéseket intézem a külügyminiszter úrhoz:

1. Mi a véleménye az egyre hevesebb revizionista megnyilatkozásokról, amelyek volt szövetségeseink közvéleményének egyrészt is visszhangra találtak. Határaink sértetlen megőrzésére és a világközvélemény felvilágosítására, a világbékére és a békeszerető országok fejlődésére oly veszélyes akcióval szemben, folytatja-e a külügyminiszter ur a mi kormányzásunk alatt tervezett és megkezdett munkát?

2. Mit kíván tenni a külügyminiszter ur a kisantant megerősítése és a balkáni paktum megvalósítása után a békeszerződésekben megállapított európai statutum megerősítésére s a Duna-medence és Délkelet-Európa államainak gazdasági felvirágoztatása érdekében?

3. Milyen diplomáciai akciót szándékozik végrehajtani a külügyminiszter ur a délkelet-európai államok, vagy legalább a Duna-medence államainak konföderációja érdekében, Tardieu javaslatának szellemében, amit a kisantant is elfogadott? (Taps.)

velünk közös érdekű államok diplomáciai tevékenységével, továbbfejlesztve ezt, egyre nagyobb nemzetközi csoportokba való beillesztés felé.

Természetes, hogy ez a külpolitika nehézségekbe ütközik, amelyek azonban nem csig-

gesztenek bennünket. Ezek közé tartozik a magyar kormány reviziós propagandája és annak nemzetközi visszhangja, amelyre vonatkozólag a következőket válaszolom Maniunak:

Különbségek az olasz és magyar reviziós álláspontok között.

— Különbséget kell tennem — mondotta Titulescu — az olasz és a magyar revizionizmus között. Az első inkább elvi természetű, a második gyakorlati jellegű. A magyar revizionizmus ellenben gyakorlati jellegű és nyíltan vallott célja a szomszédos országok megcsönkítése és a magyar állam jelenlegi területének gyarapítása. Az olasz revizionizmus kegyes természetű, mert, legalább tudomásom szerint, Itália nem kéri még semmit annak értelmében, hanem csak közbenjárt egy gyengébb állam érdekében, amelyről úgy gondolja, hogy igazságtalanság érte.

— A második revizionizmus ellenben tisztán önző jellegű és százados törekvések modern kifejezője. Az olasz revizionizmus eddig

Trianonban meghallgatták a magyarokat is; nem volt egyoldalú békeparancs, hanem döntés egy pörben, — mondja Titulescu

A külügyminiszter még a következő fejtegetéseket mondotta:

— A magyar propaganda minden eszközzel törekszik céljainak megvalósítására. Többek között azt állítja, hogy a trianoni szerződés egyoldalú, egyszerű parancs volt, diktátum, amelyet a győztes diktált a legyőzöttek. A

csak a szavakkal való biztatás eszközeit használta, míg a magyar revizionizmus minden lehető uton rendszeresen szabotálja a békeszerződések által létesített jelenlegi államrendet.

— Ezzel a megkülönböztetéssel nem akarom mentetni az elsőt. Mindkettőt elfogadhatatlannak és károsnak tartom. De állítom, hogy amíg az olasz revizionizmus Románia számára csak hibás felfogást jelent, a magyar revizionizmus számunkra bűnös felfogás. Azért bármily fájdalmasak is számunkra az olasz megnyilatkozások, azok nem változtathatják a vonalmat a két ország között és azon reményünket, hogy közös érdekeink megtalálják politikai kifejezőjüket.

— Azért ezzel szemben Románia a nyugodt várakozás álláspontjára helyezkedik. Olaszországnak pedig nem szabad azt hinnie, hogy a román biztonság érdekében tett lépéseink ellene irányulnak. Viszont a magyar revizionizmust veszélynek tartjuk és Magyarország iránti minden barátságunk ellenére is, meg kell szabnunk a határokat, amelyeken tálcáson nem engedhetjük azt.

Katonai és diplomáciai biztosítékok a revizió ellen.

— Ami a békeszerződések reviziójának lehetőségét illeti, — mondotta Titulescu, — mindig úgy tekintetem, hogy a határok megvédésének egyik legjobb eszköze a hadsereg, a katonai erő, amely vétőt mond minden erőszakos kísérletre. A határok békés megváltoztatására irányuló törekvések viszont a Népszövetség elé tartoznak. Ez a nemzetközi fórum alapszabályainak 10-ik szakaszában kimondja, hogy minden egyes tagállam respektálni tartozik az összes tagállamok integritását. Ez vonatkozik Magyarországra is, amely a Népszövetség tagja lett.

— Hivatkoznak a magyarok a népszövetségi paktum 19-ik szakaszára, amely szerintük a békerevizitót lehetségessé teszi. Ez a pont kimondja, hogy a megállapított határok megváltoztatása a Népszövetség útján lehetséges, de csak az érdekelt államok hozzájárulásával. Ez annyit jelent tehát, hogy csak olyan határváltozásról lehet szó, amelyet két állam egymással közös megegyezéssel köt és amelyet azután a Népszövetségnek kell jóváhagynia. Egyoldalú követelés tehát nem érvényesülhet, hanem csak egyhangú határozat. Mi pedig sohasem fogunk ilyen határozathoz hozzájárulni és amikor Magyarország revizitót kér, mi örökké csak azt feleljük: Nem, nem soha! Nincs olyan nemzetközi fórum, amely a mi akaratunk nélkül bármit is ránkparancsolhatna. A mi alkotmányunktól és a mi parlamentünktől függnek a mi határaink.

— De Romániának még külön garanciái is vannak arra nézve, hogy a Népszövetségben sem válhat sohasem egyhangúvá olyan törekvés, amely a revizitót kimondaná. A Népszövetség állandó tanácsában örökös helyet bír Franciaország, amely 1933-ban úgy Romániának, mint a kisantant többi államainak jegyzéket küldött és ebben ünnepélyesen leszegezte, hogy a határok semmifele reviziójába sohasem fog belemenni és semmifele reviziós kérelemhez nem fog hozzájárulni. Nem fogja megengedni a Népszövetség fórumain való eljárásnak olyan megváltoztatását se, amely a népszövetségi alkotmány 12-ik szakaszát hatályon kívül helyezné. (T. i., hogy érvényes határozatok csak egyhangulag hozhatók).

Biztos siker,

gyümölcsfákat a Moskovits Ipartelepek r. t., Oradea, által gyártott, elismert jóhatású növényvédelmi szerekkel kezelik

Ajánljuk a gyümölcsfák téli kezelésére:

„Neo-Dendrin“ gyümölcsfakarbollineum,
„Pomrin“ savmentes vértetűkártevő,
„Amonil“ kénkészítmény,
„Sotor“ hernyóenyv

szereinket.

Kapható: Oradea,

ANDRÉNYI KAROLY ES FIAI R. T.

külügyminiszter megállapítja, hogy az az állítás nagyfokú emlékeztetőt árul el. A magyar delegáció munkáját nemrég adta ki négy hatalmas kötetben a magyar külügyminiszter, amely kötetek pompás dokumentumai a történelemnek és a magyar tehetőségnek. Rendkívül értékes anyagot gyűjtöttek össze a magyarok.

Olaszországi társasutazásunk résztvevőinek figyelmébe!

Felejthetetlen emlékek és egyúttal legjobb előkészítő Olaszország szépségeinek meglátására.

Dsida Jenő:

Magyar karaván Itálián keresztül

Ára: 50 lei.

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁSA

a kiváló Apponyi vezetésével, egy olyan delegációval, amelyben Bethlen, Teleki Pál és számos más magyar közéleti személyiség vett részt. Ez a delegáció 1920 január 14-én nyújtotta át első jegyzékét, amely történelmi, földrajzi és politikai alapokon kéri a régi határok megtartását.

— Érdekes itt megjegyezni, hogy Bethlen grófnak az elmúlt évben Angliában tartott előadásai ugyyszólván szóról-szóra azokat az érveket tartalmazzák, amelyeket az a hatalmas munka ismertet. A magyar delegáció memorandumait és adatait egy külföldi szakértőkből álló bizottság vizsgálta felül, amelyben mi nem szerepeltünk, annyira, hogy Brătianu Ionel élesen tiltakozott is a bánásmód ellen, amely egyenjogú perbeli félként kezelte a magyarokkal.

— A per eldőlt, az ítélet ellen nincs fellegbezés. A keleteurópai határok ügyének bármely felvetésére mi azt válaszoljuk: Res judicata.

Felelet a Maniu kérdéseire.

A külügyminiszter ezek után felelt a Maniu kérdéseire. Arra, hogy mi a véleménye a revíziós igényű megnyilvánulásokkal: felelete az, hogy Maniu mostani szavára utal. Maniu: szavai: Erdély szavai, egyenlő értékű Erdély népszavazásával. Erdély e szavak útján a nemzetközi közvéleményhez szólott, kihangsúlyozva, hogy 14 év után ennek a területnek a lakossága egy az anyaországgal.

Maniu második kérdésére válaszként Titulescu rámutat a kisantant tevékenységére, amely úgy politikai, mint gazdasági tekintetben egyre közelebb hozza egymáshoz a három szövetséges államot és kellő iniciatívával is rendelkezik a nagy európai problémák megoldására.

Az adósságrendező törvény befejező vitája a képviselőházban és a szenátusban

— Az egyházközségek is részesülnek az adósok kedvezményében —

Bucuresti. Saját tud. Az adósságrendező törvényjavaslat vitája során, csütörtökön a szenátus éjszakai ülésén, semmiféle módosító javaslatot nem fogadtak el. A törvény vitájával kapcsolatban szóba került a kereskedelem és ipar érdekében való adósságkönnyítések kérdése is. A kormány júniusra általános gazdasági ujjáépítést szándékszik keresztülvinni s ekkor a kereskedelem és ipar megsegítésére is sor kerül, különösen azzal, hogy a vállalatoknál levő állami tartozásokat rendezik.

A szenátus éjszakai ülésén az adósságrendező törvény 1—30 szakaszáig Gyárfás Elemér módosító javaslatokat terjesztett elő, amelyek aláírásában Moldovan Valér volt miniszter, to-

dásában való közreműködésre. A román-lengyel szövetség kimélyítése is ennek a célnak a szolgálatában állott. Foglalkozik Titulescu a Balkán-paktummal, amely szintén a béke és a konszolidáció céljait szolgálja és végül a Szovjet-Oroszországgal kötött londoni szerződéssel, amely biztosítja Romániát ennek a hatalmas szomszédnak oldaláról is.

Maniu harmadik kérdésére a külügyminiszter elmondja, hogy egész Európának gondjában van Ausztria sorsa és a Dunamedence gazdasági jövője. Ausztria németországi csatlakozását nem fogadja el az államok egy része, az osztrák-magyar monarchia följújtását is több állam ellenzi. Fölbukkantak más megoldási tervek is, de még egyik se tudott egyértelmű megegyezésre találni. Már pedig csak olyan terv valósulhat meg, amelyet mindenki helyeselhet. A kisantant ebben a tekintetben is teljes jóakarattal áll rendelkezésre. Az országok függetlenségének biztosítása mellett minden olyan tervet támogat, amely Európa közepén és keletén a gazdasági helyzet rendbehozatalát akarja.

A múlt, jelen és jövő felosztása.

Befejezésül még ezeket mondotta Titulescu:

— Ami külön Romániát illeti, minden államot respektál és támogat boldogulásában. Egyetlen állam ellen sem táplál rosszakaratot, sőt ellenkezőleg, a legteljesebb jóindulattal igyekszik elősegíteni a fejlődést és a nehézségek kiküszöbölését. De a külföldnek is meg kell majd hallania a román nemzet és a román lelkiismeret hangját, amely annyit mond, hogy mi nem követelünk semmit, de nem mondunk le arról, ami a miénk és amikor a multa hívatkoznak, akkor mi azt válaszoljuk: A multa a tiétek. A jelen: senkié. A jövő a mi legfőbb értékünk.

Maniu sürgősebb kezdeményezést lát szükségesnek.

Titulescu nagy beszédét a kamara több ízben is hosszú tapsokkal szakította félbe s a beszéd végén percekig ünnepelték a külügyminisztert.

Majd Maniu válaszában megköszönte a felvilágosításokat és kifejezte, hogy a délkelet-európai konföderáció kérdésében kívánatosnak találja ugyan sürgősebb kezdeményezést, amíg nem lesz késő, de a külügyminiszter válaszára, amelyet kívánja, hogy halljanak meg mindenütt, egyelőre eltekint interpellációja e részének további kifejtésétől.

A kamarában felolvasták a királyi dekrétumot, amely a parlamenti ülésszakot április 28-ig meghosszabbítja.

A szenátusban éjfélig tartó ülésen megvitatották a konverziós törvényjavaslatot. A szavazás eredménye: 176 ellenében 15. Éjfél után sorra került még a népiskolai törvényjavaslat vitája, ehhez csütörtökön Sándor József beszél.

vábbá Cisar Sándor érsek és Mircea szenátor is résztvevő. Ezek a módosító javaslatok arra vonatkoztak, hogy az egyházközségekre, szerzetesekre és egyházi intézményekre terjeszték ki a konverziót, vagy ha ezt nem is fogadják el, adjanak a fenti intézményeknek is olyan kedvezményt, mint a nem nyereségcélzatu jogi személyeknek.

Sassu és Xeni miniszterek, valamint az előadó egybehangzóan azt válaszolta Gyárfás Elemérnek, hogy ez utóbbi kategóriába az egyházközségek is beleértendők. A minisztereknek ez a felvilágosítása törvénytárgyozó erejű.

A spanyol parlament visszaállította az alsópapság államsegélyét

Zavargások országszerte. — Ismét behozták a halálbüntetést

Madridból jelentik: A parlament a baloldali elkeseredett támadásai ellenére is megszavazta az alsó papság állami támogatásának biztosítását. Ezek szerint a papságnak az a része, amelynek évi jövedelme nem haladja meg a hétezer pezétát, visszakapja a régi állami támogatás kétharmad részét. A törvény elfogadása a spanyol katolikus néppárt a vele pártszövetségben lévő agrárpárt fényes győzelmét jelenti a korábban még baloldali többségű parlamentben.

Madridból jelentik: A forrongások egyre hevesebb erővel robbannak ki s az utcai tüntetések és csatározások egész Spanyolországban napirenden vannak. Saragozzában általános sztrájkot hirdettek a szindikalisták, mire szigorú utasításokkal kormánycsapatokat küldtek a városba.

Malagában a munkások felgyújtották a nitrogéngyárat. A gyár teljesen leégett. A tüntetők összeütköztek a rendőrséggel. A tüntetésnek számos súlyosan sebesültje van. Egy rendőrt lelőttek.

Madridból jelentik: A kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a halálbüntetés újabb behozataláról. A szigorított büntetőjogot egyelőre egyévi időre tervezik. A kormány azért tartja ezt szükségesnek, hogy az egyre jobban elfajuló terrorisztikus mozgalmakat ezzel is megállítsa.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény van a kiadásban 10 lei.)

Lakás

Két utcai szoba előszobával májusra kiadó. Ugyanott fürdőkád eladó Strada Mihail Sorbul 11.

Kétszobás lakások meléknelységgel azonnal kiadók. Oradea, Strada Dr Ioan Ciordas 38. sz.

Alkalmazás

Irodaszolgai vagy bármilyen más irodai munkát keres egy volt magyar és román csendőr, aki kitűnő bizonyítványokkal és királyi kitüntetéssel rendelkezik. Perfektül bírja a román és magyar nyelvet úgy írásban, mint szóban. Cim a kiadásban.

Különléte.

Nyomatványokat utánvos aron, csinos kivitelben készíti a Szent László nyomda Rt. Oradea, Katolikus Kör.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 15.95, Newyork 309, Brüsszel 72.22 fél, Milánó 26.60, Madrid 42.20, Amszterdam 208.75, Berlin 122.77 fél, Bécs 73.40 (57), Prága 12.84 fél, Varsó 58.32 fél, Belgrád 700, Bucuresti 305.

Adás-vétel

Eladó szép ebédibutor, fel háló, ebédibucilár, mosdó stb. Mártonffy, Strada Vlahuța No. 20.

Ebédilőszekrény szerial olecon eladó Oradea, Str. Wilson 17.

Eladó egy ebédilő-kredenc, ugyanott butorozott szoba kiadó. Balla, Oradea, Nicolae Zsiga 3.

Fűszerüzlet-berendezés és rollós-aitó eladó. — Oradea, Str. Scoalei 10.

Betétkönyveket veszek es eladok. Faragó, Oradea, Cuzavoda 43.

Eladó 6-os Magyar Gazdasági Cséplőgarnitúra. Hideg. Oradea, Str. Maniu Iuliu No. 5.

Sötét ebédilő eladó. — Oradea, Moldova-utca 20, házmesternél.

FUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Vörheny

Kösz. Ora Postatakaré

Felelő

Ciuli sz. ci

Kéziratokat

Kina el Genfből jelen sültek, hogy hir valónak elismeri a f

Itélet elő

resti. (Déli naiai gyilkos elhangzottak felhívta a v latkozhatnak emelkedett más közrem el a gyilkos hődni is. Ez tott arra, h lása minden cíó, s a vas gyilkosság h után — dél kozásra von a tanácskoz

Megingo

parasztpártb parasztpárt különösen a kiindulólág, dr, azelőtti nyiltan köv kormányzó A tagozat k ubból a veze addig is ide re; a bizott viusz dr vo tos és Vidri is helyet fo

A szovj

jelentik: P ügyek vezet latkozott a jelentete, h sével csak bizólevelet törtökön B ügyminiszte elnöknel te meg Horthy megbízóleve az orosz—m összeegyete gyarország ket, amelye gyar ipar szovjet köv mondotta P pintatból se pestre, aki gi forardal

Elloptán

taliterítőjét. deal (nagyv református ték a temp bordó urasz a templom talomban r

Vörheny

Aradon ism városi főor szerint 24 v közül 13 a ami éppen neknek.

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal
Oradea, Str. Regele Carol II 5.
 Postafutarképzéstartási csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: Perédi György

Csújszerkesztő: dr. Sulyok István
 Csiuj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

Kína elismerte Mandzsúria függetlenségét.
 Genfből jelentik: Népszövetségi körök arról értesültek, hogy Kína elismerte Mandzsúkiót. Ha a hír valóban bizonyul, Kína az első állam, amely elismeri a független Mandzsú köztársaságot.

Itélet előtt a sinaiai gyilkosság pere. București. (Déli 2 óraker jelenti tudósítónk): A sinaiai gyilkosság bünperében csütörtökön délelőtt elhangzottak az utolsó védőbeszéddek. Az elnök felhívta a vádlottakat, hogy a végző jogán nyilatkozhatnak. Elsőnek Constantinescu diák emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy minden más közreműködés nélkül, ők egyedül követték el a gyilkosságot s így egyedül kívánnak bünhődni is. Ezután Codreanu szól. Ismét rámutatott arra, hogy Duca miniszterelnök meggyilkolása mindentől függetlenül, teljesen egyéni akció, s a vasgárdának semmi köze nem volt a gyilkossághoz. A többi vádlottak meghallgatása után — déli 12 óraker — a hadbíróóság tanácskozásra vonult vissza. Lapunk zártakor még tart a tanácskozás. Itéletet az esti órákra várnak.

Megingott Bocu Sever pozíciója a nemzeti-parasztpártban. Timisoara. Saját tud. A nemzeti-parasztpárt timis-torontáli megyei tagozatában, különösen a legutóbbi sikertelen választásokból kiindulól, heves harcok dűlnak. Candea Aurél dr. azelőtti kerületi egészségügyi felügyelő már nyíltan követelte, hogy Bocu Sever volt bányász kormányzó távozzék a megyei párttagozat éléről. A tagozat különben a napokban választja meg újból a vezetőséget s némelyek követelik, hogy addig is ideiglenes bizottság álljon az ügyek élére; a bizottságban többek közt Cigareanu Liviusz dr volt júlvolgyi (zsilvolgyi) kormánybiztos és Vidrighin Sztán volt vasúti vezérigazgató is helyet foglalának.

A szovjet követe Magyarországon. Bécsből jelentik: Petrovsky Adolf, a magyarországi ügyek vezetésére delegált bécsi szovjet-követ nyilatkozott a „Függetlenség” munkatársának. Kijelentette, hogy a magyarországi ügyek vezetésével csak ideiglenesen bízták meg, de a megbízólevelet már kézhez is vette. Petrovsky csütörtökön Budapestre utazik, előbb Kánya külügyminiszternél, majd Gömbös Gyula miniszterelnöknél tesz látogatást és szombat jelenik meg Horthy kormányzó előtt, hogy bemutassa megbízólevelét. Rövidesen tárgyalások indulnak az orosz-magyar kereskedelmi és ipari érdekek összeegyeztetésére és Szovjet-Oroszország Magyarországon szerzi be azokat az ipari termékeket, amelyek kedvező feltételek mellett a magyar ipar állit elő. Ami pedig a magyarországi szovjet követ végleges megbízását illeti — mondotta Petrovsky — Moszkva már csak tapintatból sem fog olyan követet delegálni Budapestre, aki annakidején résztvett a magyarországi forradalomban.

Ellopták egy református templom értékes asztalterítőjét. A siteri csendőrség jelentette az oradeai (nagyváradi) ügyészségnek, hogy az ottani református templomban betörők jártak és elvittek a templom régi, nagyon értékes aranyrojtos bordó urasztali terítőjét. A csendőrség nyomozza a templomtolvajt, de a nyomravezetőt külön jutalomban részesíti az egyházközség.

Vörhenyjárvány Aradon. Az utóbbi napokban Aradon ismét emelkedett a vörhenyjárvány. A városi főorvosi hivatal jelentése szerint ezidőszereint 24 vörheny beteg tartanak nyilván. Ezek közül 13 az ujonnan megbetegedettek száma, ami éppen a kettőzése a multheti megbetegedéseknek.

Meghalt Hansi Niese híres filmszínésznő. Bécsből jelentik: Szerdán Hansi Niese, a híres bécsi filmszínésznő, előadás közben rosszul lett a Zeneakadémián. A mentők kivonultak, hogy szanatoriumba szállítsák, de utközben meghalt. Hansi Niese 59 éves volt.

Megtalálták El Dorádó romjait. Rio de Janeiroból jelentik: Az a spanyol expedíció, amely Dél-Amerikában az első spanyolok nyomait keresi, szenzációs felfedezést tett. Az expedíció megtalálta Venezuela őserdeinek mélyén a legendás El Dorádó város romjait, amely gazdagságáról és aranykincséről volt híres és neve fogalomná vált. Amikor a spanyolok a XVI. században Dél-Amerikába érkeztek, elkápráztatta őket El Dorádó város aranykincse. Orellans jelentése szerint a város a mai Venezuelában terült el a Parime folyó közelében. 1541-ben és 1545-ben Hutten Philip vezetett expedíciót erre a vidékre, de nem találta meg sem El Dorádót, sem a rejtett kincseket. Hutten után számos expedíció járt ezen a vidéken, az egyiknek vezetője Sir Raleigh Walter volt, de mindnyájan sikertelenül tértek vissza. Santos Antonio biztatására 1780-ban újabb expedíció indult Dél-Amerikába, de ez szerencsétlenül járt. A résztvevők közül csak igen kevesen tértek vissza és ekkor az emberek feladták a reményt, hogy valaha is megtalálják a legendás aranyvárost. A történelem szerint El Dorádó lakói annakidején többször harcoltak a spanyolokkal, akik nem tudták végleg birtokukba venni sohasem a várost. Néhány nappal ezelőtt Cali kolumbiai város levéltárában egy régi okmányt találtak, amely pontosan megjelölte a legendás El Dorádó város nyomait, amely az egyik őserdő közepén fekszik. Most hozzáláttak a legendás város romjainak kiásásához.

Meghalt Bihar vármegye főlevéltárosa. Bihar vármegye tisztviselői karának ismét gyásza van. Hosszas szenvedés után tegnap reggel 43 éves korában meghalt Csósz József, a vármegye főlevéltárnoka. Csósz József görög katolikus lelkész volt és hét évvel ezelőtt lépett a megye szolgálatába. Előbb a számvevőségen dolgozott, majd dr Pallády Leontin nyugalombavonulása után a főlevéltáros lett. Háromnegyed évvel ezelőtt nősült, de súlyos tüdőbajban szenvedett és szerdán meghalt. A gyász jeléül a vármegyeházára kitűzték a fekete lobogót.

*** Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, vértódlást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti.**

„Április tréfa” sárgára festett verebekkel. Zsolnáról jelentik: Általános derűtséget váltott ki Zsolnán egy ügyes csirkefogó sikerült tréfája, amellyel tekintélyes jövedelemre tett szert. Nagyszombat napján egy parasztruhás férfi állt ki a zsolnai piacra két hatalmas drótkalitikával, amelyekben vagy ötven apró, csiripelő sárga madárka volt. A szinpompás, farkuk felé zöldeskék árnyalatba menő sárga madárkák vígan ugrádoztak a ketrechben és az atyafi ékes szavakkal ajánlgatta őket, mint „sajátnevelésű svájci kanárikat”, amelyek fejlettebb korukban gyönyörűen fognak énekelni. Rövid idő alatt 10—15 koronájával (300—400 lei) vagy ötven darabot sikerült eladnia. Néhány órával később azután sorra adták egymásnak a madárvásárlók a rendőrség kilincset. Kitűnt, hogy mihelyt a „svájci kanárik” új kalitkájukban fűrdőhöz jutottak, a pompás sárga szín levált tollzatukról és — közönséges szürke verebecskék tátozták csőrüket a beszórt madárelledel felé. Az élelmes kanárikereskedő közben eltűnt és nem sikerült megtalálni, a vevők pedig kénytelenek voltak a festett verebeket szabadonengedni és magukat okolni, hogy a jellegzetesen ugráló, csiripelő verebeket sem ismerték meg a sárga ruha alatt.

23 nap

választ el bennünket attól a percitől, amikor — április 30-án — az Erdélyi Lapok külövnata elindul Itália felé... Irtunk már az utazás páratlan szépségeiről, meglepetéseiről, irtunk a tavaszról, amely ott bomlik az olasz ég alatt, irtunk a lagunák városáról (ahol úgy érzed magad valami különös belső remegéssel és furcsa lámpalázzal, mintha mindig kulisszák között, valami roppant színpadon járnál), irtunk Firenzéről, a Pitti és az Uffici kincseiről és Rómáról — a régi és a modern városról...

Azért irtunk mindezekről, hogy a sok szépségnek ez a pazar gazdagsága ne zűdüljön reád váratlanul és meglepetésképpen, hanem készülj fel a látványokra bizonyos mértékben és légy némiképpen tájékozott...

...Most a pápai fogadtatásról írunk néhány szót, mert — amint tudod — a római napok egyikén ide is elvezetünk, ahol megérezed — minden bizonynyal megérezed — a világ szívedobogását...

Rómában lenni és nem látni a pápát: ez ugyebár közmondásos lehetetlenség, annál is inkább, mert a Szentatya kegyesen fogad mindenkít, bármily vallású, jószándéku embert, aki hajlandó magát alávetni a kötelező formáságoknak. Mint más udvaroknak, így a föld legkisebb területű, ám legnagyobb lélekszámú birodalmának, a római kérdés rendezése által véglegesen felszabadult Citta del Vaticano-nak is megvannak persze a maga évszázados tradíciói, amikhez alkalmazkodni kell.

A kihallgatás pontos ideje rendszerint háromnegyed 1, a fogadó személyek száma 150—200 között van. Es gondot kell fordítani az öltözködésre. A férfiaknak tulajdonképpen frakkban, fehér nyakkendővel kellene megjelenniük, de idegenből jött, csoportos zarándokoknál megelégszenek sötét ruhával is. Nők fekete vagy egészen sötét ruhában, teljesen zárt nyakkal, fején lazán feltűzött csipkefátyollal jelenhetnek meg.

Keztyű: férfiak, nők — tilos.
 Fiatal lányok fehér ruhában, fehér fáttyollal járulnak öszentsége elé, apácák, szerzetesek rendi ruhájukban; világi papok terrailone-t (pallium) vesznek a reverenda fölé.

(A ruha kérdése egyébként ne aggasszon; a hosszúság, ha fekete cipőt, harisnyát veszel, nem jelent különösebb veszedelmet, csak a hosszú ujj, az állig csukott nyak fontos! Egy-két méter túll, vagy csipke azonban a legnagyobb bajokon is segít).

Amit még tudnod kell, hogy rengeteg olvasót, érmet, imakönyvet, szóval az emléktárgyakat, amiket pápai áldásban akarsz részesíteni, feleslegesen magaddal hoznod: elég a szándék, a gondolat, az apostoli áldás így is éri őket... Öt-honaidat is, akikre közben gondolsz...

Ennyi elég is.
 Magad is látni, érezni fogod, hogy ezt a nemcsak lelkileg, de esztétikailag és artistikailag is páratlan képet, élményt, szenzációt, a legszebb szavakkal sem lehet előre elmagyarázni. Érezni fogod, hogy ez is olyan kincs, olyan becses emlék egész életedre, amilyennel csak Róma, csak ez a római út tudott megajándékozni...

Ki a világ legöregebb embere? Londonból jelentik: A „Daily Express” értesülése szerint ismét megtalálták a világ legöregebb emberét. Ezuttal Baz Gul Khannak hívják, 160 esztendő, és Tappiban, egy angol gyarmaton él. Zaro Aga erős versenytársat kapott: Baz Gul Khan éppen vele egy esztendőben született — egy pár nappal előbb-e vagy utóbb, most kutatják azok, akik ráérnek. Baz Gul Khan „közérzete” és látása egyébként jó, két gyermek atyja, akik közül az egyik 100 éves, a másik 99 esztendő.

Negyvenézer lel titokzatos eltűnése. Timisoara. Saját tud. Lugojon a Discom-cég árukoscsija monopolárut vitt a dohánytözsdéseknek. Szekulits János kézbesítő több helyen beszedte a pénzt, úgy hogy negyvenézer leit gyűjtött egybe. A pénzt mindig aktatáskájába tette, azt pedig a kocsi belsejébe, amely ajtóval van elzárva. A kocsin kivüle még csak Anglicsek Mihály kocsis foglalt helyet. Amikor újból egy dohánytözsdéhez értek s az aktatáskát előszedték, abból legnagyobb ijedelmükre az utolsó baniig hiányzott a pénz. A titokzatos ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

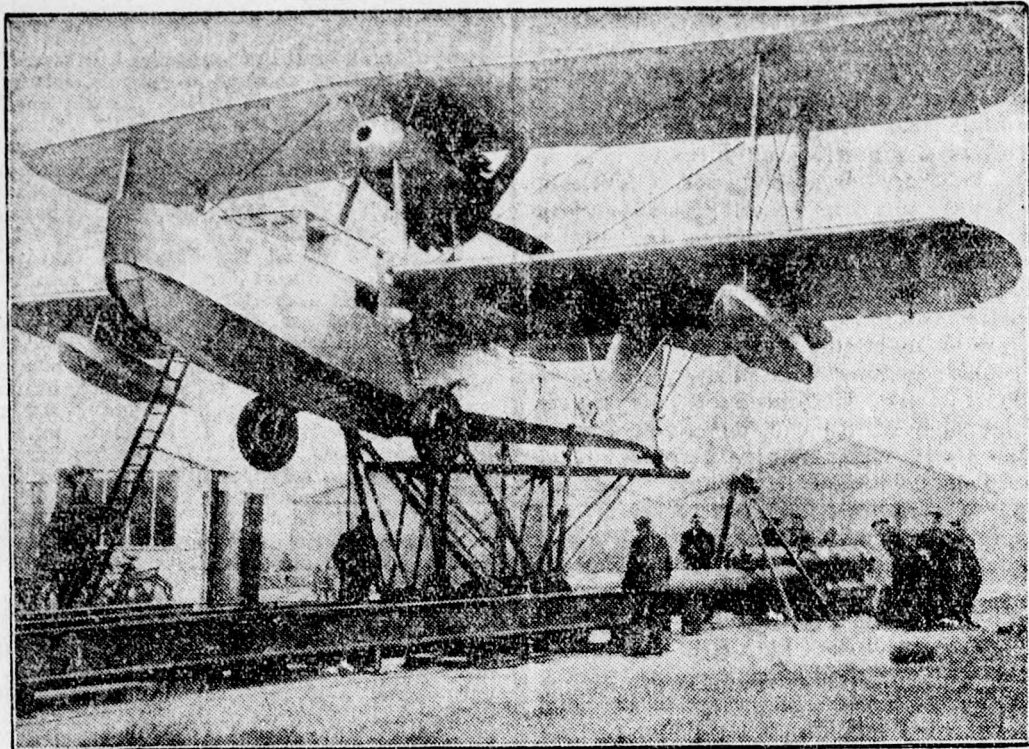
használgon **Floreal hajszeszt!**

1 üveg ára 60 lei.

Vezérképviselő: **DROGERIA „CENTRALA”, Oradea. Telefon 6-56.**

Kísérje figyelemmel külön hirdetésünket az olaszországi utunkkal kapcsolatban és siessen részvételét bejelenteni.

A levegő „Kételtű”-je.

Az angol légiflotta számára új hadirepülőgépet építettek, amely szárazon és vizen is startolhat.

A Rákóczi vár titokzatos alagutja. Satu-Mare. Saját tud. Érdekes beadványt tárgyalt szerdán a város időközi bizottsága, amelyet Marosi György gazda nyújtott be. Marosi György elmondja beadványában, hogy Satu-Mare (Szatmár és Arud (Erdőd) vár között — mintegy 25 km. hosszú alagut huzódik, amelynek titkát ő jól ismeri, mert gyermekkorában gyakran járt benne. Tudja, hogy hol van a városban az alagut bejárata és hajlandó azt a városi tanácsnak 150 ezer leierért megmutatni. Az alagut, Marosi állítása szerint, teljesen jókarban van, igen nagyterjedelmű, bolthajtásos építkezés, amelyben egy gáztámadás esetén az egész város lakossága menedékhelyet találhatna. A városi tanács a humoros oldaláról fogta fel az ajánlatot és a legendás felfedezésért „egyelőre” nem volt hajlandó a 150 ezer leit kifizetésbe helyezni. De a városban szóbeszéd tárgya lett az alagut. Az öreg emberek ismerik az alagut legendáját, de Marosin kívül még nem látta senki és szinte elképzelhetetlen, hogy századok alatt ne fedezték volna fel, amikor a várost a csatornázásokkal keresztül-kasul ásták.

Bérkonfliktus egy cipőgyárban. Timișoara. Saját tud. Csak néhány hónappal ezelőtt történt, hogy a Filt-cipőgyár váratlanul elbocsátotta mind a kétszáz munkását, azzal, hogy a kontingentálás miatt nem tud külföldi nyersanyaghoz jutni s így az üzemet szüneteltetni kénytelen. Érdekes, hogy az elbocsátás éppen az akkori mintavásár megnyitásakor történt, hogy minél nagyobb feltűnést keltsen s hogy minél biztosabban lehessen az importot kieszakozolni. Most újra baj van a Filt-ben. Kedden reggel a munkásság bizonyos osztályaival közölték, hogy csak redukált béreket fizethetnek az illető osztályokban. Sőt azt is közölték, hogy aki a redukción el nem fogadja, máris mehet. Hymódon mintegy nyolcvan-kilencven munkás tette le a munkát. Hamarosan híre kelt, hogy sztrájkba léptek a munkások, akik viszont azt hangsúlyozták, hogy őket zárták ki a munkából. A munkaügyi felügyelőségen még kedden, amikor a konfliktus kitört, megindultak a békéltető tárgyalások. A felügyelőség kivitte, hogy a gyár legalább néhány napra próbaképpen az eddigi bérek mellett dolgoztasson, amire aztán a munkások is hajlandók voltak, minden további nélkül munkába állni. Próbaképpen a régi bérek mellett: Szóval kísérelje meg a gyár, hogy nem találja meg így is a számadását... A munka szerdán reggel újra megindult.

Felhívom volt oszlálytársaimat, akik az 1923—24. tanévben végeztek az oradeai római katolikus tanítóképzőben, hogy a tízéves találkozó megbeszélése céljából címüket velem közölni sziveskedjenek. Szeri Andor római katolikus tanító, Oradea (Nagyvárad), Bulevardul Regele Ferdinand 26-a.

Hamis okmányyszerzés miatt letartóztattak egy ügynököt. Az oradeai rendőrség a csendőrkörületi szárnyparancsnokság elfogatási parancsa alapján őrizetbe vette Pércsi Ferenc ügynököt. Házkutatást tartottak lakásán és Pércsi egész levelezését lefoglalták. Az a vád ellene, hogy egy Magyarországról átszökött embernek hamis személyazonossági iratokat szerzett be. A csendőrkörületi szárnyparancsnokságon megkezdtek Pércsi Ferenc kihallgatását.

Ahol elkobozták a Szivgárda lándzsáját. Timișoara. Saját tud. A severinmegyei Rusca-Montanán izgalmas nagypéntekje volt a lakosságnak. Nagypénteken, a szentsír őrizetével kapcsolatban fellépett a csendőrség: a szivgárda ellen. Szivgárdisták alkották ugyanis a szentsír őrségét: gyermekek imádságos gárdája aranyozott lándzsával, pajzsokkal. Es megjelent a csendőrmester s miután most egy másik „gárdára” fordít különös figyelmet a hatóság, hát ugy okoskodott, hogy gárda — az gárda. El is kobozta a falándzsát, de sőt a szivgárdista-érmet is és két imádságos gyermeket kísértetett be a csendőrlaktanyába. A vallásos áhitatot, címélyülést így váltotta fel a kis faluban izgalom és elkéseregés. Hihetőleg sikerült a dolgot hamarosan tisztázni és elsimítani, egyelőre azonban bizonyosat még nem lehet tudni.

Egy grófi birtok felszámolásának honorárium pere. Timișoara. Saját tud. A gróf Wimpffen család hatalmas bányási birtokát a földbirtokreform idején kisajátították, mivelhogy a családból senki sem tartózkodott Romániában. Csak a nagykiterjedésű és igen nevezetes guttenbrunn vadaskert és kastély, meg az épület tözsomszedságában lévő köteles harminc hold maradt meg. Wimpffenek az optánsperből kifolyólag optánskötvényekhez jutottak, amelyet a Stavizky-csoport be is váltott, a vadaskertet viszont a család bányási jogi képviselője Aczel Oszkár dr. közreműködésével a királyi udvar vette meg királyi vadászterület céljaira. Aczel Oszár dr.-nak úgy a kisajátítás idejéből, mint későbből is, összesen 520.000 leies honoráriumkövetelése volt s mivel ezt nem tudta megkapni, perrel élt. Mivel Wimpffenek az optánsperből buda-pesti lakos, a család legidősebb férfitagja háromszori megidézésre sem jelent meg a timișoara-i (temesvári) bíróságon, a törvényszék most távollétében hozott ítéletet és kötelezte, hogy Aczel dr.-nak 350.000 leit fizessen ki. Aczel dr az ítéletet megfellebbezte.

KÖVESSEN EL MINDENT, hogy résztvehessen olaszországi társasutazásunkon, amely 1934. április 30-án indul Oradeáról. Részvételdíj személyenként csak 5400 le, amelyben minden költség benfoglaltatik. Bővebb felvilágosítással Lészégesen szolgál kiadóhivatalunk.

Előléptetések a postán. Timișoara. Saját tud. Golumbovici Viktor kerületi postaigazgató kijelentette, hogy a többi postaigazgatóval egyetemben két hétig Bucureștiben tartózkodott, ahol valamennyi — mintegy huszonkétezer — postai alkalmazott szituációját felülvizsgálták, hogy az évek óta elmaradt előléptetéseket eszközölhesék. Az előléptetések rövidesen meg is jelennek. Azonban csak a megüresedett helyek arányában történtek meg ezek s akik rangban elő is lépnek, mégsem kaphatnak magasabb fizetéseket. Döntöttek újrafelvétel iránti kérelmek ügyében is: igen sok, annakidején lemondott tisztviselő most újra a posta szolgálatába akar állni. A felvétel a tisztviselői szabályzat értelmében csak akkor engedték meg, ha a lemondás az utóbbi öt éven belül történt s ha az illető tisztviselő használható ember. Legközelebb újra konferenciát tartanak a postaigazgatók, amikor is egyrészt a költségvetést dolgozzák ki, másrészt pedig újra megvizsgálják az összes tisztviselőik helyzetét: ugyanis a postai autonomia megszűntével új rangmegállapítások váltak szükségessé, jóformán újra való inkadrálás lesz — remélhetőleg úgy, hogy senki sem szenved hátrányt miatta.

Megjelent a Rózsasó áprilisi száma. A katolikus hitbuzgalmi lapok között úgy kiállításban, mint tartalomban nemcsak első helyen áll, de egyenesen feltűnő szépségével és gondos szerkesztésével a dr. Tombor Béla plébános havilapja a Rózsasó, amely minden hó 3-án jelenik meg Oradean (Nagyváradon, Take Jonescu 4. sz.) Verseket, érdekes és szép cikkek, apróságok, történetek, hírek teszik értékesé a kis lapot, amelyet szép illusztrációk is díszítenek. Egyes szám ára 6 le. Egész évre 70 le, félévre 35 le negyedévre 20 le. A lap gyönyörű kiállítás a Szent László-nyomdát dícséri.

Az I. kötet január—március,
II. kötet április—június,
III. kötet július—szeptember,

IV. kötet október—december
hónapokra eső életrajzokat
foglalja magában.

Az új, teljes Szentek élete

MEGJELENT
Schütz Antal
egyetemi tanár szerkesztésében négy kötetben

A kb. 1400 lapra terjedő, négykötetes munka ára:

1. Szép papíron, tűzve	360 le.
2. Felvászonkötésben	480 •
3. Lilaszín, egészvászonkötésben, aranynyomással	540 •
4. Igen finom, vastag könyvpapíron, barna selyem fényű vászonkötésben, dús aranyozással	720 •
5. Barna luxusbőr-kötésben, dús aranyozással	1020 •

Részletfizetési kedvezmény is kapható.

Megrendelhető az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

Sajó volt a bűnös

Húsvét vasárnapján reggel alig pirkadt még, amikor Bandi már kiugrott az ágyból. Óvatosan kinyitotta a hálószoba ajtaját és anyuka ágyához somfordált. Közben azt gondolta:

— Bár csak aludna még anyuka, akkor ma én lepném meg őt a piros tojásokkal. Kiszaladnék a kertbe és behoznám a fészket, amit tegnap a nagy gesztenyefa alá tettem. A piros tojásokat mind a paplanára gurítanám!

Csak hogy anyuka ágya már üres volt, természetesen apukáé is, aki mindig „hajnal előtt két héttel” szokott felkelni. Bandi a konyha felé indult. Szembe jött vele anyuka. Bandi hirtelen a nyakába ugrott, úgy kérdezte:

— Jött-e a nyuszi, anyukám? Hozott-e valamit?

— Hát persze, hogy jött, — felelte anyuka, — de azt hiszem Sajó megzavarta, mert az előbb éktelenül ugatott a Molnárék kerítésé felé.

— Hát akkor fussunk anyukám, gyorsan, ki a kertbe!

De anyuka nem akart futni:

— Igy? Meztláb, hálógiesen?

Bandi végignézett magán:

— Hát kérem gyorsan a ruhámat, cipőmet, de gyorsan, gyorsan!

— Jójó és a reggeli ima, mosdás, fésülködés?...

Lassanként mindezeket átestek. Bandinak egy örökkévalóságig tartott, amíg elkészült. Végül hajrá! Ki a kertbe!

A fészkek a vadgesztenyefa alatt — gyönyörű volt! Nemcsak piros tojás, hanem cukor és csokoládétojások, arany- és ezüstnyuszik, egy hatalmas marcipán tyúkanyó és sok egyéb mindenféle is volt benne. Hát Sajó mégsem bántotta a nyuszi! Persze, hiszen ő is tudja, hogy mi az illem! Azaz mégsem!... Ni csak, a Molnárék kertje alatt mi piroslik a fűben, meg a virágok között?... Piros tojás volt az! Lila is, zöld is, sárga is... Bandi boldogan szedegette az útközben elpötyögött tojásokat. Már majdnem a kerítésnél volt, amikor megállt és szigorúan mondta:

— Anyu, ez nem volt szép Sajótól! Hát ez a hála? A nyuszi piros tojást hoz nekünk és ő megkergeti?...

Aztán elmosolyodott:

— Anyu! Nézd csak, a nyuszi tényleg a Molnárék felé menekült. Látod itt a kerítés tövében is van három piros tojás. És milyen szép nagyok! Anyu, akkor biztosan a Molnár Józsiának is vitt a nyuszi annyi szép mindent, mint nekem!

Erősen rázta, zörgette a palánkot:

— Jóska! Józsi, gyere csak!

Molnár Józsi szegény árvagyerek volt, édesanyja takarítani járt az úriházakba, abból éltek. A vézna, sápadt kisfiú szaladva jött a kerítéshez:

— Tessék Bandika, miért hívott?

— Mutasd Józsi, neked mit hozott a nyuszi?

Süt a nap

Piros rózsá kelyhe,
gyöngyharmattal telve
kéken borul rá az égbolt
világoskék selyme.

Harmat hull a fákra
gyöngye ibolyákra
aranyfátyolt dob a napfény
az egész világra.

Az ember száz gondja
sáírát tovább vonja
s berobog a tavasz fényes
pillangós hintója.

A kisfiú nagyon szomorúan felelt:

— Nekem Bandika? Nem hozott nekem semmit a nyuszi! Még csak egy piros tojást sem!

De már erre mérgezet dobantott Bandi:

— Anyukám! Hallod? Az a hitvány Sajó úgy megijesztette a nyuszi, hogy szegény Józsiának semmit sem vitt. Biztosan félt náluk is megállni, hiszen ugy-e, a nyuszi nem éppen a világ legbátrabb állata?! Most már mit csináljunk? Ez nem igazság!

Addigra már anyuka is a kerítéshez ért.

— Mi nem igazság, kisfiam?

— Hát az, hogy az én fészkeim tele van mindenféle finom dologgal és Józsiának még egy piros tojása sincsen, mert a mi Sajónk elkergette a nyuszi! Hát igazság ez anyuka?

Anyuka furcsán mosolygott:

— Igazad van, fiacskám. Ez nem igazság, — de hát ezen lehet segíteni! Na, mit gondolsz, hogyan?

Bandi gondolkodott. Aztán ő is elmosolyodott:

— Hát úgy, hogy amit nekem hozott a nyuszi, megfellezem Józsiával! Jó lesz anyuka?

Anyuka bólintott:

— Hát persze, hogy jó lesz, na gyere, Józsi!

Amikor a földön...

Amikor a földön
gyermek zokognak,
az ég anyalkái
mind elszomorodnak.
Vidám kacajuknak
megszegül a szárnya,
felhőt borítanak
az ég ablakára,
bánatos szemükből
könnyek harmatoznak,
amikor a földön
gyermek zokognak.

Amikor a földön
gyermek nevetnek,
nagy az öröm kéklő
mezején a mennynek.
Jókedvű anyalkák
le-lekukucskálnak,
fellegek nyílásán
csókokat dobálnak,
szívárványszalagból
csokrot kötögetnek,
amikor a földön
gyermek nevetnek.

FERIBACSL

Eminéni üzeni:

Mindazoknak, akik kedves, meleg soraikkal, látogatásukkal, virággal, meg a figyelem és szeretet egyéb megnyilatkozásaival, a sok kedves meglepetéssel igyekeztek megvigasztalni betegségemben, hálás szívvel köszönetet mondok. Különösen a ti aggodó figyelmeitek esett jól édes gyerekek, de felkerestek néhányan az „ötven éven túli gyerekek” is, akiknek szeretettől lüktető sorai, biztonnal a doktorhácsi lázesillapító injekciónál is sokkal eredményesebben gyógyítottak. Amint végig szalad tekintetem az előttem fekvő drága levélkéiken, őszinte szívvel mondom, hogy köszönöm a jó Istennek ezt a betegséget! A húsvéti üdvözlőteket is szívből köszönöm. **Reiff Jancsi és Pista** (Bod). No, Jancsikám, ha te megkértél az irással, hát én meg a válaszal késtem meg, csak hogy, ami késik, nem mulik és mindent helyrehozhatunk. A megfagyott galambjaid sorsa igazán szomorú, de azért ne busulj, mert helyettük is bizonyára szebbeket fogsz kapni, mint a tavalyi lepkegyűjteményed helyett, amelyet egy gonosz egér szétrágott. Rejtvényed jó, sorra kerül. A szerkesztésben neked is van-e benne részed Pistukám? **Gruđen Dezső**. A rejtvényeket jól fejtetted meg, első kísérletnek ez is szép eredmény! **Pallós Rózi és Nusi** (Arad). Nagyon örülök annak, hogy a „Főzőiskolának” olyan nagy sikere volt és te is szerepeltél Nuskám. Azóta már bizonyára szorgalmasan dolgoztok rezedás kertekben és igazi nagy

zsika!

A kerítés nem volt magas. Józsi egy-kettőre átmászta. Bandi útközben felezgette a fűben, meg a virágok közt talált tojásokat.

— Egy neked, egy nekem!

A fészekosztást anyuka intézte el, de pakolt hozzá még egy kalácsot is, meg egy félsonkát. Józsi alig bírta hazacipelni a nagy kosarat.

Mire apuka is előkerült a gazdasági udvarból, Bandi boldogan nézegette a nyuszi ajándékait. Aztán, hogy anyuka elmesélte a reggeli eseményeket, Bandi fellovagolt apuka baltérdére és nagyon komolyan mondta:

— Ugy-e jól csináltuk, apukám? Így most minden rendben van! Merthát én igazán fel nem tételeznék a húsvéti nyuszirol akkora igazságtalanságot, hogy nekem olyan sok mindent hozzon, Józsiának meg semmit! Apuka komolyan csóválgatta a fejét:

— Igazad van, kis fiam! Ez csúnya igazságtalanság lett volna, aminek egyedül a Sajó lett volna az oka!

Bandi boldogan dörzsölte barackvirágszínű arccsókáját apuka napbarnított képéhez:

— De nem baj, apukám, mert helyrehoztuk a Sajó gonoszságát! Ugy-e jól helyrehoztuk?...

Gyönyörű napsütés aranyozta be az egész világot és a fehér függönyökön át Bandi fejére is ráhullott néhány aranyos napsugár. Húsvéti misére harangoztak akkor éppen.

örömötöket találjátok a tavaszi virágzásban.

Glósz Bandi. Csak hogy végre megkaptam a nyerevényeket Bandikám és most ugye szent a béke! Az ígért rejtvényeket várom! **Czilli Mici**. Az nem baj, ha két jóbarátod egy lapon küldi be a megfejtést, én magam is örülök annak, ha ta-karékoskodtok. Inkább csak az a nagyobb baj Micikém, ha két jóbarátod „egyszerre nem ér rá” beküldeni a rejtvényfejtést. Az már baj — ugye, tudod, hogy miért! **Garán Éva**. Bekerültél a sorsolásba Évikém és akkor is bekerülsz, ha csak egy rejtvényt fejtesz meg, de én jobban örülnék annak, ha te is, Mici is egy kicsit jobban törnétek a fejecskéteket. Egészen biztosan valamennyit meg tudjátok fejteni. **Faragó Magda, Belle Irén, Páli Lili, Belle Jucl**. Nagyon örülök annak, édes gyermekek, hogy Ripszet és Ropszot a két kócos kiskutyát úgy megszerettétek és kivánságotokra megígérem, hogy „máskor is irok ilyen szép kutyaregényt”. Sőt még azt is elárulom nektek, hogy ujjában a Ropsz élettörténetének továbbfolytatásán töröm a fejemet. Azok a ti mesédélutánjaitok, amelyeket Ilonkán tart, igazán kedvesek lehetnek, magam is szívesen végighallgatnám őket. Irjátok máskor is gyerekek! Irjátok meg, hogy láttatok-e már fecskét? Hát golyát? Hát sargarigót? **Horváth Ilonka**. Köszönöm neked, hogy elvezetted hozzám a kis tanítványaidat, akiknek a minden javítás nélkül való levélkéjük olyan kedves fotográfiájuk, hogy megértem miért szereted őket olyan nagyon. A veszekedés ellen bizony nem tudok semmi orvosságot, hiszen csak nem fogom a

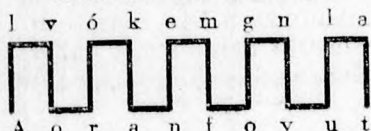
hajlós mogyorófa vesszót a figyelmedbe ajánlanám?... Inkább jutalmazd meg őket olyankor egy lyukas mogyoróval. **Farkasházy Artur.** A rejtvényeket helyesen fejtetted meg. Örülök annak, ha gyakrabban is beküldenéd, hiszen azért adok kétheti időközöt, hogy egy levelezőlapon két rejtvényt is beküldhessetek. Nagymamát is üdvözlöm. **Incze Zoltí.** A fenti üzenet neked is szól. **Szalay Kató.** A kívánságod teljesült: itt van a húsvéti vakáció. Most már azt szeretném látni, hogy az ígérédet hogyan fogod beváltani? **Juhász Jucika.** Nagyon köszönöm kedves soraidat, hála Istennek, hogy minden ami rossz volt, elmúlt. Annak nagyon örülök, hogy olyan szépen megerősödtél, így majd a jövő évi tanulás bizonyára sok örömet fog szerezni. **Osztás Mancika.** Rejtvényeid nagyon ügyesek, sorra fognak kerülni. De miért nem írsz mostanában hosszabb levelet? **Stefán Lacika.** Rejtvényed jó, sorra fog kerülni. **Cseh Imréné.** Amint írja: „mint ötvenen tuli vén gyerekeket” szintén ebbe a rovatba sorozom kedves férjével együtt és külön is köszönöm jóleső figyelmüket. Az élet és halál közötti demarkációs vonalon sikerült innen maradnom és így most tovább kell folytatnom az eddigi harcokat és küzdelmeket. Köszönöm, hogy szeretetükkel olyan erős védőpajzsot adnak a kezembe, amelyről a minden becületes harcosnak kijáró támadások lepattanának. Öszinte szívből üdvözlöm kedves mindnyájukat.

A többi levélre a jövő héten válaszolok.

REJTVÉNYEK

I. VONALREJTVÉNY

Beküldte: **Stefán Lacika.**

A o r a n í o y u t

II. TRÉFÁS KÉRDÉSEK

Beküldte: **Osztás Mancika.**

I. Hol kaszálják a szénát?

II. Ki jár a feje tetején a házba?

III. Melyik haját nem lehet megfésülni?

III. SZÓREJTVÉNY

Beküldték: **Labud Laci és Pista.**

Ar.	ár.	Ar.	d	N.	ó ó ó
ár.	Ar.	ar.	Mi		ó ó ó

Aki csak egy rejtvényt tud megfejteni, az is résztvesz a sorsoláson. Megfejtési határidő: április 18.

A 36. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Aki mer, az nyer. 2. Fogytán van a kenyér, sütni kell reggelre. 3. Pósa Lajos.

Megfejtették: Nagy Irénke, Sinka Sándor, Spák Árpád, Pallós Rózi és Nusi, Farkasházy Artur, Incze Zoltí, Labud Lacika és Pista, Szalay Katóka, Juhász Jucika, Osztás Mancika, Krolacsek Duci, Glósz Bandi, Stefán Lacika, Reiff Jancsi és Pista, Garán Évike, Czilli Mici, Gruden Dezsó, Molnár Bózsike, Lukács Évike, Rác Mária, Szirmai Béluska és Gizike.

A sorsoláson **Pallós Rózi és Nusi** (Arad) nyerték meg a „Gyermekek királya” című könyvet.

A 42. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Cserebogár, sárga cserebogár. **Petőfi Sándor:** „Szülőföldemen” című versének ismétlődő sora. 2. Velence. 3. Névpap.

Megfejtették: Gruden Dezsó, Reiff Jancsi és Pista, Lukács Évike, Rác Mária, Molnár Bózsike, Czilli Mici, Garán Éva, Stefán Lacika, Glósz Bandi, Krolacsek Duci, Osztás Mancika, Juhász Jucika, Szalay Kató, Labud Lacika és Pista, Incze Zoltí, Farkasházy Artur, Pallós Rózi és Nusi, Spák Árpád, Sinka Sándor, Nagy Irénke, Kovács Zoltán, Szabó Géza.

A sorsoláson **Sinka Sándor** (Oradea) nyert meg Champol-Hodács Ágoston: „János herceg öröksége” című könyvet.

KÖZGAZDASÁG

Kisipari műhelyek védelme a túlzott adóztatás ellen

Szabó Béni országgyűlési képviselő parlamenti előterjesztése a pénzügyminiszterhez

Bucuresti. Saját tud. Brassómegeye magyarpárti képviselője, aki a kisipari érdekeknek fáradhatatlan szószólója, a parlament ülésén nagyérdemű közlést terjesztett elő a pénzügyminiszterhez a kisiparosok adóztatásának egyik igen kirívó szabálytalansága megszüntetésére. Az előterjesztés a következő:

— Elnök úr! Képviselő urak! Van szerencsém a pénzügyminiszter úrhoz a következő közlést intézni. Az egyes pénzügyigazgatók, s a adókövető és adófelelőbizottságok nem veszik tekintetbe az egyenes adókról szóló törvény 30. szakasza rendelkezéseit és sok kisipari üzemet kizárnak a patenta fixa táblázatából. Ezeket a jelentéktelen kisüzemeket gyáraknak minősítik és évi 225.000 lei jövedelem után adózzák meg, évi 41.000 lei egyenes adóösszeggel, amelyhez hozzájönnek a különféle más adók, taxák, fényüzési és forgalmiadók, az üzleti könyvek vezetésének költségei, amelyek együttesen évi 120—150.000 lei adóösszegre mennek fel.

— A hozzám érkezett sok panasz közül tájékoztatásul a következőket bemutatom: Barot, Treiscaune (háromszék) megyei községben évtizedek óta fennáll Dániel és Mike kis vasöntőműhelye, amelyet 1931. év végén, a nagy adó miatt be kellett zárni. 1933 május hó 1-én újból megkezdtek a munkát, mivel biztosra vették, hogy a patenta fixa alá kerülnek, fényüzési- és forgalmiadó-mentességben részesülnek, stb. miáltal, ha nehezen is, de üzem-

ben tudják tartani kis vállalatukat.

— Habár csak három munkással és egy 3 lóerős motorral dolgoznak, mégis az adókövető bizottság gyárnak minősítette az üzemet, s évi 225.000 lei jövedelem után adózták meg, amely terheket megközelítőleg sem tudják kikeresni és a munkát kénytelenek lesznek újból megszüntetni.

— Mindezek után kérem a pénzügyminiszter urat, a fenti esetben rendeljen el vizsgálatot, vétesse ezt az adókövetést módosítás alá és soroztassa be a patenta fixa alá, ahová tartozik. Megjegyezni kívánom, hogy nevezett cég kimerítette az összes fellebbezési fórumokat, minden eredmény nélkül. Tájékoztatom az idevonatkozó részletes adatokat és okmányokat. Kérem továbbá körrendeletben utasítani az összes pénzügyigazgatóságokat arra, hogy az egyenes adó kivetésénél szigorúan tartassák be a törvény 30. szakasza 6-ik bekezdését, amely szerint: kisiparosnak tekintendők és a patenta fixa alapján terhelendők meg egyes adóval mindazok, akik megfelelnek a iustus- és forgalmiadótörvény 12. szakasza rendelkezéseinek, azaz üzemüknél 6 munkásnál (mester és segéd) és 5 lóerős motornál nincsen több. Ha e kérdésben nem szünnék meg a túlkapások, a kisipari üzemek százaik fogják megszüntetni, ami az államnak nem lehet érdeke.

— A miniszter úr válaszáról és intézkedéseitől teszem függővé, hogy e kérdéssel részletes interpelláció alakjában foglalkozzam-e?

Az új bélyeg-, forgalmiadó- és egyenes adótörvénynek a kereskedőket érdeklő intézkedései

Az oradeai (nagyvárad) Kereskedelmi Csarnok értesíti az érdekelteket, hogy a hivatalos lapban megjelent az új bélyegtörvény, a forgalmi adótörvény és az új adótörvény. (Ezekre vonatkozólag a Csarnok titkári hivatalánál felvilágosítások kaphatók). Az új bélyegtörvény szerint a részvénytársaságoknak a nyugtákat és átvételi elismervényeket csak az e célra készített füzetes nyugtakönyvből lehet kiadni, amelyeknek másolata visszafartandó. A nyugtákra és átvételi elismervényekre a speciális számbélyegyet kell alkalmazni. Az új törvény szerint azon árueladások után, amelyek az árutözsdeben be vannak lajstromozva, a rendes 1.4 százalék illeték helyett 0.5 százalék illetéket kell fizetni. Az új forgalmi adótörvény szerint fel vannak mentve ezen adó fizetése alól azok a kereskedők, akiknek adóalapja 155 ezer leijeg alul van.

A március havi forgalmiadót legkésőbb április 15-ig be kell fizetni. Az új adótörvény rendelkezései közül a Csarnok különösen arra hívja fel a kereskedők figyelmét, hogy az alkalmazottaknak április 1-je után fizetett mindennemű járandósága után a globális adót helyettesítő pótdadót a fizetési adóval egyszerre be kell fizetni. Ez a pótdadó fizetendő az olyan járandóság után is, ami április 1-je előtt vált esedékessé, de annak kifizetése április 1-je után történt.

Timișoarai piaci árak. Buza (77-es) 340, zab 190, őszi árpa 170, tavaszi árpa 190, új tengeri 150, ótengeri 180, tökmag 680, napraforgómag 290. Buzában nincs kínálat. Liszt nagymalmi: 0-ás 600, 4-es 500. Kismalmi: 570 és 470. Korpa 155.

Piaci árak Satu-Maren. Saját tud. A szerdai terménypiacon a felhozatal kis forgalom mellett gyenge volt. Az árak a déli órákig következőképpen alakultak: búza 320—325, rozs 180—185, zab 180, újtengeri 200—210, napraforgómag 310—320 lei métermázsánként. Baromfi-piac: tyuk párja 50—70, tojás darabja 80 bani. Húsarak: I. rendű marhahús 13, II. rendű marhahús 8, I. rendű borjúhús 20, II. rendű borjúhús 16, sertéshús 26 lei kilogrammonként. A húsárakban emelkedő tendenciájú árváltozás van küszöbön.

Irógép a vakok részére.

Az amerikai vakokat gondozó egyesület egy új írógépet hozott forgalomba a vakok részére, amely a Braille-féle vakírás betűivel van felszerelve.